

DOMOVINA

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Prešernova ulica 54
Uredništvo „Domovine“, Knaflova ulica 5/II., telefon 72

Izhaja vsak četrtek

Karolinca za izdajstvo: četrtno 1-50 Din, polletno 15 Din, celoletno 30 Din; za inzerstvo: četrtno 12 Din, polletno 24 Din, celoletno 48 Din. — Račun poštne hranilnice, podružnice v Ljubljani, št. 10.711.

Ljudje, ki krvavijo pod davčno preobremenitvijo, se ne dado slepiti

Številke nam dovolj jasno povedo, da je Slovenija plačala lani za 32 milijonov preveč davkov — Letošnje številke pravijo, da nas čaka še hujša obremenitev — Slovenski delavec mora plačati šestkrat več davka kakor srbijanski — Slovenijo izžemajo, po vrhu pa jo še z drugimi sredstvi, zlasti s pomanjkanjem vagonov ubijajo, tako da mora gospodarstvo popolnoma propasti

Ni vseč klerikalcem, da smo na podlagi uradnih podatkov ugotovili, da je Slovenija lani (l. 1927.) plačala za sedem milijonov dinarjev več neposrednih davkov kakor predlanskim (leta 1926.) ter da je v primeri z ostalimi pokrajinami plačala za 32 milijonov dinarjev preveč davkov. Pri tem je treba poudariti, da je bilo lansko leto že doba klerikalnega sovladovanja. Torej

so se davki povečali baš takrat, ko so prišli klerikalci na vlado in je klerikalno časopisje do nebes hvalilo dobrotljivost klerikalne vlade, ki da je v svoji uvidevnosti znižala davčna bremena.

Zato je res nerodno klerikalcem požirati sedaj tako bridke očitke za lansko vzhičeno hvalo. Da bi se kolikor toliko izmazali iz zagate in nasuli ljudem peska v oči, so začeli en stavno tajiti golo resnico. Nič jih ni sram zavijanja, čeprav so patentirani kristjani, ki bi se pač ne sneli nikdar zlagati. Ali pa je morda baš patentiranim kristjanom vse dovoljeno, drugim pa ne.

Tako tajeje seveda ne more nič pomagati, ker vsi davkoplačevalci čutimo, da nam teče zaradi preobremenitve voda v grlo in da

vsa Slovenija zaradi davčnega preobremenjenja životari in gospodarsko propada, ker se mora v mnogih primerih davkoplačevalce naravnost z nadčloveško odločnostjo boriti, da mu oblastva ne odnesejo zadnje pare iz hiše.

Neprestano so že dolga leta romale prošnje, zaklinjanja, dokazovanja in moledovanja v Beograd, da Slovenijo takšni davki uničujejo. Ko so prišli klerikalci v vlado, smo mislili, čeprav jim nismo mnogo zaupali,

da bodo kot večinska slovenska stranka rešili vsaj to naše slovensko življensko vprašanje, a se je zgodilo, da so težka bremena še dalje zrasla, kakor da hočejo naš in našo bedo zasmehovati.

Letos slede novi udarci. Generalna direkcija neposrednih davkov je odredila, da se morajo davčni zaostanki strogo izterjovati, in iz podatkov o davkih, vplačanih v prvi polovici tekočega leta,

se že dá presoditi, da bomo letos steli še vse hujše davke kakor lani,

če bo kaj denarja. Če ga ne bo, bo pel boben, ki že poje pri onih, kjer se imajo izterjati davčni zaostanki.

Kmetstvo-demokratsko koalicijo, ki vrši pošten boj za enakopravnost tudi v plačevanju davkov, so hoteli žigosati kot veleizdajniško. Borba za enakopravnost, poštenost in pravico jim je veleizdajništvo, dočim je resnica ta, da je prava jugoslovenska politična skupina le K.L.K., ki edina hoče državi in narodu dobro in ki edina ne pozna razlikovanja med plemeni, pokrajinami in sloji, kadar gre za dolžnosti in kadar za pravice.

Kako se davki pobirajo pri nas in kako v Srbiji, nam zlasti prikazujejo rezultati dohodkov iz delavskega davka, iz katerih vidimo,

da odpade na enega delavca v Sloveniji 120, a na enega v Srbiji 10 Din davka na ročno delo.

To se dogaja pri davku, ki se pri nas in v Srbiji pobira že po enakih zakonih. Ali nam je takšno enakopravnost dosegla klerikalna stranka v vladi?

Da je zlo po davkih še večje, se naša pokrajina v vsakem pogledu zapostavlja in se ovira njen gospodarski razvoj. Ustanavljanju novih industrij, ki bi dajale kruha tisočim delavcem, se dela ovira. Zlasti

se zapostavlja Slovenija v dostavljanju vagonov, katerih pri nas vedno zopet močno pomanjkuje.

tako da se od nas niti izvoz ne more vršiti nemoteno.

Take razmere v državi, ki ima najlepše pogoje za vsestranski razvoj in obiluje na prirodnem bogastvu,

kažejo na skrajno zanikrnost odgovornih činiteljev.

zlasti naših klerikalcev, ki bi si ob sklenitvi zveze z radikali pač morali izgovoriti od radikalov najmanj to, da bi nas vlada vsaj ne ubijala, če nam že pomagati ni hotela.

Bič se plete že dolgo časa, da bo udaril po glavnih krivcih našega gorja. Temu biču ne bodo mogli uiti voditelji SLS, ki so doslej le farbali ljudi in niso nikdar izpolnili svojih obljub.

Razočaranje med klerikalnimi pristaši

Strogo izterjavanje visokih davkov, od katerih narod nima skoro ničesar — Vpoklic starejših mož k orožnim vajam baš ob času, ko je največ opravila

Poljanska dolina, septembra.

Gospod urednik, pripustite malo prostora v „Domovini“ staremu opazovalcu z dežele. Na deželi je bila doslej večina mas v klerikalnem taboru. V zadnjem času že ne več toliko zaradi duhovniškega pritiska, kakor bolj zaradi velikih obljub od strani klerikalnih voditeljev, ki so nam vedno trobili, da bodo vse moči in ves svoj vpliv zastavili za blagostanje ljudstva ter napravili red v državi.

No, pa so klerikalci res prišli do oblasti, ki je pa sedaj ne vporabljajo v vaš prid. Na vse obljube so pozabili in se nam tako slabo še ni nikoli godilo kakor prav zdaj, ko imajo klerikalci moč v rokah.

Davki nas pritiskajo kakor še nikoli. Izterjavajo se brez usmiljenja in v debelih zneskih, a javne naprave, ki naj bi nam služile, so tako malenkostne, da ni vredno o njih govoriti.

O tem ne tožimo le mi, ampak še bolj klerikalni volilci, ki so pričeli spregledovati in spoznavati, če tudi počasi, koliko je dati na obljube voditeljev SLS. Klerikalci menda smatrajo za svojo prvo in največjo nalogo, da spravijo svoje priganjače do lepih služb. Prav tako kakor radikali! Zato so se pa s temi tudi tako tesno zvezali in jih točno v vsem posnemajo.

Koliko je dati na klerikalne obljube, se lahko spozna tudi iz sedanjih vpoščicev k vojaškim vajam. Mi dobro vemo, da je dobra vojska čez vse potrebna, kakor tudi, da vladata v vojski red in pokorščina. Pa da se baš zdaj ob takem času kličejo stari možaki na vajo, nam ne gre v glavo. Mislimo, da bi se čez 40 let stari možje že lahko oprostili od tega. Če je pa že res treba, bi se to lahko zgodilo ob primernejšem času, ne pa ob največjem delu, ko se še v mnogih krajih niti otava ni spravila. Klerikalni krmilarji v Beogradu bi bili lahko na to dejstvo opozorili vojaško upravo. To bi bila njihova sveta dolžnost. Pa mar jim je to, samo da so oni na varnem in toplem.

Kaj so vse govorili in obetali pred leti prav klerikalci glede vojaške službe. Koliko zabavljanja je bilo! No, in zdaj niti niso smatrali za vredno, da bi bili izposlovali vsaj preložitve, če že ne oprostitev od vojaških vaj. Tu se vidi, koliko je dati na klerikalne obljube. Teh so polna usta le dotlej, dokler nimajo moči, potem pa so jim ljudske potrebe in težave deveta briga.

To že spoznavajo naši kmetijski tovariši na deželi, ki so bili do zdaj v klerikalnem taboru. Spoznavajo, kako so jih z obljubami vlekli za nos. Taka razočaranja! Uvidevajo, da klerikalcem ni nič verjeti. Pa so tudi prepričani, da bo vrišel kmalu dan obračuna z njimi.

Drzna klerikalna farbarija med Prekmurci

Laž ne more izpodbiti dejstva, da je Slovenija plačala lani 32 milijonov dinarjev preveč — Po klerikalni krivdi ni državne višje gimnazije v Murski Soboti

Murska Sobotica, septembra.

Da morejo zagovarjati naši klerikalci svojo nesrečno politiko v službi velesrbskih hegemonistov, morajo seveda potvarjati istino. Tako pišejo v zadnjih «Novinah», da je plačala Slovenija lani mnogo manj davkov kakor pa prej, čeprav je dokazano, da je plačala 32 milijonov dinarjev preveč v primeri z drugimi pokrajinami. Klerikalci pravijo, da je onih šest milijonov, ki jih je bilo lani po izkazu več plačanih kakor prej, plačanih na davčnih zaostankih, ker «niso mogli Žerjavovci drugače izterjati davkov, kakor da so rubili.»

Ta nesramnost je vredna klerikalcev. Saj vsako dete ve, da Žerjavovci niso bili na vladi že od leta 1925. Kako so mogli sedaj davke terjati? Vsakemu poštenemu človeku se mora tako klerikalno farbanje volilcev gabit.

Na drugem mestu tožijo, da še sedaj ni pre-

vzela država naše višje gimnazije in da jo moramo letos zopet privatno vzdrževati. Ali niste Vi, klerikalci, v vladi? Ali ne govorite in pišete povsod, da imate vso oblast v državi v rokah (to pišejo celo zadnje «Novine»)? Zakaj pa nam ne daste državne višje gimnazije? Zakaj bodo morale zopet občine plačevati? Zakaj bodo morali dijaki plačevati letos tako visoko šolnino? Zato, ker klerikalci ob volitvah vse obljubujejo, ne izpolnijo pa ničesar. Mi smo celo prepričani, da so klerikalci proti državni gimnaziji pri nas, da bodo mogli odpreti svojo privatno gimnazijo, evangeličani pa naj študirajo, kjer hočejo. V istih «Novinah» klerikalci tudi pišejo, da so lani odprli dva privatna razreda. Istina pa je, da so klerikalci najmanj prispevali lani k privatni gimnaziji, temveč pride največ zasluge na napredne ljudi, ki jim je gimnazija res na srcu, gimnazija, ki bo dostopna vsem našim ljudem.

Slovesna otvoritev pokrajinske razstave v Ljubljani

Proslava 160 letnice Kmetijske družbe za Slovenijo — Nedeljski obisk je znašal gotovo do 18.000 ljudi — Lepo uspela revija narodnih noš — Zanimiva konjska razstava — V nedeljo bo originalna tekma harmonikarjev

Minulo soboto se je izvršila otvoritev XI. prireditve Ljubljanskega velesejma in jubilejne kmetijske razstave, združene s proslavo 160letnice Kmetijske družbe za Slovenijo. Ljubljanski velesejem je s to prireditvijo ponovno pokazal, da v polni meri vrši nalogo, ki si jo je stavil. Dočim so pomladne velesejske prireditve postale važen činitelj za razvoj naše trgovine, industrije in obrta, imajo jesenske prireditve Ljubljanskega velesejma predvsem poučen značaj ter predstav-

ljajo pregled naše žilavosti, marljivosti in vztrajnosti. — Tudi na letošnje prireditve smo lahko ponosni. Zlasti jubilejna kmetijska razstava, ki jo je priredila Kmetijska družba za Slovenijo, je tako bogata in zanimiva, da mora vzbuditi zanimanje v najširših krogih našega občinstva.

Pokrajinsko razstavo «Ljubljana v jeseni» je otvoril predsednik velesejma g. Fran Bonarč, jubilejno kmetijsko pa predsednik Kmetijske družbe g. Ivo Sancin. Otvoritvi obeh važnih

gospodarsko-propagandnih prireditev je prisostvovalo mnogo predstavnikov naše javnosti. Od povabljenih se poslanca KDK dr. Albert Kramer in Ivan Pucelj nista udeležila otvoritve. Poslanec dr. Kramer je poslal predsedstvu velesejma pismo, v katerem mu sporoča, da se, žal, glede na znani sklep KDK otvoritve te važne prireditve osebno ne more udeležiti, ker ji prisostvujejo predstavniki današnjega hegemonističnega režima. Obenem je pa sporočil iskreno željo za najboljši uspeh jesenske prireditve našega velesejma, ki naj znova utrdi in dvigne sloves te naše važne gospodarsko-propagandne ustanove.

Obisk je bil precejšen že na dan otvoritve, v nedeljo pa je bilo na sejmšču pravcato mravljin-sko vrvenje. Iz vseh krajev Slovenije so prihitali številni napredni kmetovalci, da si ogledajo zanimivosti iz kmetijskega gospodarstva. V nedeljo popoldne je obisk na sejmšču celo prekašal običajni naval na velesejskih prireditvah. Ves nedeljski obisk se ceni na 18.000 posetnikov.

Nedeljska razstava konj je pokazala, da ima Slovenija še mnogo izvrstnega konjskega materiala. Razstavljenih je bilo 108 plemenskih konj, žrebcev, kobil in žrebet večinoma kmečke reje. Najbolj so bili zastopani toplokrvni konji. Med njimi se je odlikovala lahko konjereja iz šentjernejskega okoliša na Dolenjskem, ki je poslala na to razstavo svoj najboljši plemenski material. Posebno pozornost so vzbujali tudi lipicanski konji g. Lenarčiča na Vrhniki. Gorenjska je poslala na razstavo precej noričanov, ki so odnesli prav lepe premije.

Ocenjevalna komisija pod vodstvom g. Zupančiča, predsednika Konjerejskega društva za ljubljansko oblast, je primerno ocenila razstavljenega živali in razdelila 14 zlatih, 20 srebrnih in 12 bronastih kolajn ter 43 diplom. Razen tega je bilo razdeljeno premij v skupnem znesku 17.260 Din, ki so našim konjerejem prav dobro došle.

Tudi naše ženstvo je v nedeljo praznovalo svoj praznik. Že v zgodnjih popoldanskih urah so prišle na razstavo številne skupine pisanih narodnih noš iz raznih krajev Slovenije. V sprevedu, ki je z godbo na čelu korakal mimo ocenjevalne komisije, je bilo okrog 250 narodnih noš.

Stric Janez v vojni

(Po Pierre Villetardu priredil B.)

(Konec.)

— Dragi moj, je dejala, na svetu sta dve vrsti ljudi: eni so bedaki, drugi so pametni. Da ti bo ugajalo, ti takoj naprej povem, da samo sebe štejem med bedake. Nikar mi ne ugovarjaj! Prvo svojo neumnost sem napravila že pred mnogimi leti. To je bilo oni dan, ko sem te poročila. Ti si človek, ki sanja o nemogočih stvarih, namesto da bi se brigal za vsakdanje življenje... Le dobro me poslušaj, Janez! V težkih časih je popolnoma napačno, če se človek vedno samo pritožuje. Misli nazaj na lepše dneve in sanja o boljši bodočnosti. So ljudje, ki se za take bedaste stvari prav nič ne brigajo, pač pa se zanimajo za sedanjost. Poglej Košakove: tretjo hišo so že kupili, odkar je vojna, trgovec Ogrič danes petkrat več zasluži in marsikateremu našemu znancu denar kar leti v žep. Da, dragi moj, čevljarji, krojači, trgovci so postali kar čez noč bogataši.

— To vse mi je znano. Čemu mi to razlagaš?

— Čemu? Za božjo voljo, ali me ne razumeš? Ker vsi postajajo bogati, sem sklenila, da sama tudi obogatim. Le ne boj se, tvojega sodelovanja ne rabim. Naredila sem si že sama točen načrt. Teta Amalija nama je zapustila šestdeset tisoč kron. Igraje se dá danes ta vsota podesetoriti. Prosim te samo, da mi podpišeš vse potrebne listine.

Stric Janez se je dvignil.

— Tisto pa že. Zakaj ne... Ha, ha... torej med verižnike se hočeš zapisati... Ne, kaj takega pa še ne... moja Špeluza, pa verižnica.

— O le norčuj se, ko ti bom pa pokazala denar, se pa ne boš več norčeval.

V naslednjih tednih je bila Špela mnogokrat odsotna z doma, včasih se je odpeljala z domačim zapravljučkom, včasih pa tudi z železnico.

Nekega dne je prihitela domov kot vihra in dejala Janezu:

— Jutri dobimo goste h kosilu.

— Goste? Koga pa?

— Moje trgovske znanice, gospoda in gospo Žirnikovo. Gospod Žirnik je zaslužil s prodajo usnja v pol leta tristopetdeset tisoč kron. To je možak, da mu ga ni para na vsem Kranjskem. Samo glej, da se ne boš držal kakor kiska kumara.

— Računaj name, je odgovoril Janez, ki se je kar čudil, kako je postala njegova žena samozavestna.

Naslednji dan opoldne se je začelo pred hišo ropotanje motorja. Žirnik, verižnik z usnjem, se je pripeljal s svojo ženo. Avto je vodil sam. Bil je mesarske postave in s svojo debelo pestjo je krepko stisnil Janezovo roko, rekoč:

— Me veseli, gospod Tršan, da vas spoznam. Imate ženko, ki jo občudujem.

— In ki se pred vsem ne da prevarati, je dodala Špela in pozdravila prišleca.

Kakor je bil gospod Žirnik okrogel, trebušast in ogromen, tako je bila njegova žena suhiata in drobna. Imela je zagorelo kožo, v

ušesih so ji tičali težki zlati uhani z briljanti in enako so bili z briljanti posejani prsti njenih rok.

Stric Janez se je resno trudil, da je čim najbolje zabaval svoje goste. Pripovedoval je vse smešnice, ki jih je čul pri vojakihi in žel buren smeh pri vsej družbi. Toda Janez je bil le na videz dobre volje, na tihem se je jezil, ker je spoznal, da ni za družbo verižnikov in prekupčevalcev. Ko sta gosta po obilnem kosilu in pijači odšla, ga je Špela vprašala, kako mnenje ima o njima. Ni se hotel z njo prepirati, zato ji je dejal, da mu v istini zelo ugajata.

Žirnik je začel nato prihajati vsak teden večkrat v hišo. Pripeljal se je sam v svojem avtomobilu. Šla sta s Špelo v sobo za pol ure ali celo uro in se pomenkovala. Večkrat je Žirnik klel, kričal številke, razlagal račune... potem sta se pa spet pomirila.

Reza se je večkrat bala, da bo gospo zadavil. In zelo se je začudila, ko je naenkrat začela točno povelje:

— Reza! Prinesi kozarce!

Reza je boječe ubogala. S tresočo roko je prinesla kozarce v sobo. Možak je v duško izpil kozarec starega ljutomerčana, med tem ko ga je Špela prav počasi srebala kakor sladkosnedna mačka. Če se je slučajno Janez pokazal, ga je Špela povabila, toda natočila mu je samo en kozarec, med tem ko jih je Žirnik izpraznil tri.

Ko je možak odšel, je Janez vprašal:

— Ali si zadovoljna?

— Kajpak, zelo sem zadovoljna.

Več ni hotela povedati in Janez je ni spraševal. Kar hudo mu je bilo, da tako rekoč

DOPISI

Tudi naslednje dni je bil obisk na sejmišču znaten. Pestrost, ki jo kaže ta razstava, privabi k ogledovanju vedno nove goste. Poleg resne strani pa obiskovalci, seveda, tudi ne pozabijo na zabavo na veseličnem prostoru, kjer tobogan, vrtiljaki vseh vrst, čarovniki, pojaci in podobno izvrstno služijo razvedrilu.

Za praznik v soboto in za prihodnjo nedeljo se zopet obeta naval. Privlačnost v nedeljo so zlasti tekma harmonikarjev, originalna zamisel. Ta tekma bo gotovo zanimala v enaki meri podeželane kakor meščane.

Politični pregled

Prejšnji teden je imela KDK v Zagrebu posvetovanja ter sprejela več sklepov. Med beograjskimi hegemonisti se vedno čujejo glasovi.

naj bi se vodstvo KDK obtožilo protidržavnega rovarjenja,

čepprav je, seveda, vsakemu bedaku jasno, da države ne razbija KDK, nego današnje vladne stranke, današnji režim, ki je obrizgan s krvjo narodnih mučenikov, ne padlih morda v revoluciji, nego ustreljenih v borbi za čisto enostavne pravice civiliziranih ljudi, ki nočejo biti Balkanci v slabem zmislu besede.

KDK se dosledno drži sklepov,

da ne smejo njeni člani v ničemer sodelovati z režimovci

in ne imeti z njimi kakih stikov. Hrvatje bodo bojkotirali celo gospodarski kongres v Beogradu, češ, da nočejo biti za štafažo beograjskim gospodarskim krogom, ki niso imeli nikdar razumevanja za njihove želje in niso njihovih zahtev nikdar podpirali. Posebno pa

Hrvatij odklanjajo vsak razgovor z dr. Korošcem,

ki ga imajo dobro zapisanega v svojih srcih. Predsednik KDK dr. Maček je dejal, da so zadnjih 10 let pretrpeli Hrvatje mnoge žalitve, vendar pa jih še ni nihče tako razžalil kakor dr. Korošec. Saj je razumljivo sovraštvo Hrvatov proti dr. Korošcu, ki se ni sra-

moval kot prečan stopiti na čelo izrazito protiprečanske vlade, katere napačna politika je posredna povzročiteljica krvavih dogodkov v Narodni skupščini.

Veliko senzacijo je vzbudila v ponedeljek v Beogradu in v vsej državi vest,

da sta bila kot sokrivca Puniše Račića aretirana Poslanca Toma Popović in Jovanović Luna.

Državno pravdnništvo obtožuje Toma Popovića (radikal) sokrivde pri umoru Stjepana Radića, za kateri zločin je predvidena smrtna kazen. Jovanović Lune (Davidovičev demokrat) pa je obtožen poskušenege umora nad dr. Pernarjem, za kar je predvidena večletna kazen. Razprava proti obema obtožencema, ki sta se aretacij sirovo upirala, bo razpisana že koncem t. m.

Nenadoma, brez kakega večjega povoda je začela vlada preganjati komunistično delavstvo

in je policija izvršila številne aretacije v državi. V Ljubljani so jih zaprli celo vrsto, vendar pa kmalu večino zopet izpustili. Pri nekaterih ljubljanskih komunističnih voditeljih so se vršile tudi hišne preiskave. Zakaj so se tako nenadoma spomnili na komuniste, ni znano. Ali morda hočejo tako okoli brezpomembnega števila komunistov preiti v kakšno strahovladu proti KDK.

Res lepi časi se nam obetajo pod režimom, ki je prava nesreča za našo državo

in katerega tvorijo neresni in nesposobni ljudje, nesposobni namreč za to, da bi pametno in pravično vodili državne posle. Sposobni pa so v spletkah in častihlepnosti, ki je pri njih močnejša kakor ponos, sicer bi danes ne tvorili vlade, nego bi zaradi nedolžno prelite krvi morala biti skupščina že razpuščena.

Ena posledic ratifikacije nettunskih konvencij je ta, da fašisti sedaj še bolj divjajo nad našimi rojaki in da je tržaška prefektura v torek iz vzrokov, iz trte izvitih, enostavno ustavila «Edinost», tržaški dnevnik.

LOKA PRI ZIDANEM MOSTU. V nedeljo 9. t. m. bo zaupniški sestanek kandidatov in namestnikov ter vseh zaupnikov SDS kakor tudi obeh odborov krajevne organizacije v gostilni gosp. Zupančiča v Loki. Pričetek ob 8. uri zjutraj. Prosi se, da se vsi zaupniki udeležijo tega velovaznega sestanka, na katerem se bodo obravnavale važne občinske zadeve. Sestanek se bosta udeležila tudi dva delegata SDS iz Laškega. — Volilni odbor gospodarske liste za občino Loka.

LOKA PRI ZIDANEM MOSTU. Klerikaleci so s svojimi agitatorji prav pridno na delu ter skušajo nas občane pridobiti zopet na svojo stran, da bi imeli zopet moč kakor do sedaj, da bi lahko gospodarili z našim občinskim premoženjem. Ne mislite, gospodje, da smo že pozabili barantijo z občinsko hišo, ki ste jo prodali za smešno cenó. Tako je vaše delo! Zato se vas bomo tudi izogibali ter bomo volili tam, kamor spadamo kot gospodarji in davkoplačevalci. Vemo, da je edino Gospodarski klub prepričan, da ni naša občinska hiša šla rakom žvižgat ter da niso reveži, ki stanujejo v njej, padli na cesto. Zato je zasluga Gospodarskega kluba tudi napram tem revežem velika. Občani, davkoplačevalci, volite! Sedaj je čas, da pometemo z ljudmi okoli SLS, ki nas po vrhu še obremenjujejo z novimi davki. Zato občani, proč z njimi in na delo za napredek občine! Zato bodimo do 16. septembra vsi agitatorji samo za Gospodarsko listo, ker v moči in slogi bomo privedli občino do reda in napredka. Na dan 16. septembra je dolžnost vsakega občana-volilca, da pohiti na volišče ter odda svojo kroglico v drugo skrinjico!

TEHARJE. (Zahvala.) Prostovoljno gasilno društvo Teharje je sprejelo znesek 50 Din, katerega je daroval g. Ivan Grubar, poštni poduradnik v Celju, namesto venca umrlemu gosp. Luki Putanu, trgovcu v Celju.

ŠMARSKI OKRAJ. Tukajšnji napredni delodajalci so sklenili, da se bodo glede delavcev ravnali po vzorcu klerikalcev, če ne prenehajo z vsi-

ni več gospodar v svoji hiši in da se Špela peča z velikimi opravki, pri katerih nima on ničesar govoriti.

Nekega dne ji je dejal:

— Špela, dolgočasim se, rad bi ti pomagal pri tvojem poslu.

Ona ga je nekoliko zaničljivo pomerila, potem pa je dejala:

— Saj nisi navajen na nobeno pametno delo. Za tako stvar pa je treba biti sposoben.

— Menda nisem popoln bedak? je jezno vprašal Janez.

Špela je kimala z glavó in razmišljala. Najrajši bi videla, da se njen mož ne vmešava v njene trgovinske zadeve, toda slednič se ji je smilil in dejala je:

— Račune mi boš vodil.

In tako se je zgodilo: stric Janez je vodil račune, in sicer v popolno Špelino zadovoljstvo. Včasih mu je razlagala celo skrivnosti svojega prekupčevanja.

— Ta mesec bomo nakupili jajca tri za eno krono in jih vložili... do zimi pa prodajali komad po krono petdeset.

— To je pa res imenitno.

Špela je s svojim trgovanjem služila ogromne vsote; tega Janezu ni zakrivala. Če se ji je posrečila kaka dobra kupčija, je bila od veselja kar vsa neumna. Smejala se je sama zase, jedla za dva in razlagala Janezu skrivnosti verižništva.

Tako mu je enkrat, ko je bila dobre volje, zaupala:

— Zdaj pride pa krompir na vrsto. V četrtek ga bomo začeli nakupovati na debelo. Janez se je začudil:

— Kaj? Krompir tudi? Ta je pa dobra!

Ona mu je pa odgovorila:

— O ne boj se. Dovolj ga bo za vse. Toda ves bo šel skozi moje roke... Dragi moj, kadar človek dobro služi, si lahko tudi kaj privošči.

Odprla je svojo torbo in podarila Janezu krasno srebrno cigaretnico z začetnimi črkami njegovega imena.

— To sem kupila zate... za tvoj trud.

Janez se je ves presenečen zahvaljeval: že več let mu Špela ni bila poklonila nobe-nega daru, niti za god, niti za božič ali Miklavža.

Denar je Špelo čisto spremenil. Postala je vesela, zabavna; njene sitnosti je bilo konec. Ni imela več časa preprati se za vsako malenkost, brigati se za hišne zadeve. Reza je morala sama brez njenega nadzorstva prati in likati perilo in ga devati v omaro. Špela si je kupila dve novi obleki, nov plašč, dva klobuka in več stavbnih parcel v Zabrežju. Hišo je dala temeljito popraviti in prebarvati, česar v taktatnem času skoro nihče ni zmožel. Tudi Janez si je moral na Špelino zahtevo kupiti dve novi obleki in nov površnik.

On se je upiral, rekoč:

— Veš, zame...

Toda ona ga je prekinila:

— Moj soprog si in hočem, da si dostojno oblečen.

Teden dni pozneje je stric Janez, ki je čital časopis, začudeno vzkliknil:

— Žirnika so zaprli.

— Nemogoče, je dejala preplašeno Špela.

— Da, radi navijanja cen najvažnejšim življenjskim potrebščinam.

Špela je iztrgala Janezu časopis iz rok. Bila je tako razburjena, da v prvem trenutku ni našla dotičnega poročila. Ko ga je prečitala, je začela kar ežko dihati.

— To je nesramno! je zajecjlala. S tem bodo uničili trgovino.

— Draga moja, je dejal Janez nč časi, pomiri se. Žirnik ni bil dovolj previden. Gotovo je uganjal svoj posel preveč očitno in brezobzirno.

— Prav imaš, je dejala Špela. Sedaj se moram pa jaz zelo paziti.

Šest tednov je prenehala s kupčevanjem. Potem pa je nadaljevala, a mnogo bolj previdno. Tudi oblačila se ni več tako elegantno kot poprej, temveč je spet vzela stare, ponošene obleke iz omare. Na Žirnika je pozabila. Kazen, ki so mu jo prisodili, jo je precej pomirila: mesec dni zapora in deset tisoč kron globe. Možak je sedel in plačal, svoje težke stotisočake pa je obdržal in se smejal v pest.

Končala se je vojna. Avstrija se je zrušila in iz njenih razvalin se je dvignila mlada Jugoslavija. Želja strica Janeza in mnogih stotisočev navdušenih rodoljubov se je po strašnih, dolgih mesecih uresničila.

Danes je stric Janez župan jugoslovenskega Zabrežja in se pri rujni kaplji štajerca v krogu svojih starih pristašev kaj rad spominja vojnih časov. Špela se je pa poboljšala in mu nič več ne greni življenja, kakor je to prej včasih rada storila

ljivo agitacijo za svoje časopise med svojim delavstvom. Zobj za zob! Prvi ste začeli in boste morali prvi nehati. Svojega «Slovenskega Gospodarja» celo takim ljudem vsiljujejo, ki sploh čitati ne znajo. Sramota!

MALA NEDELJA. Tombola Narodnega kulturnega društva v prid Društvenega doma je dobro uspela. Moško kolo je zadela Marija Kranjčeva iz Drakovcev pri Mali Nedelji, svinjo Zagavec od Sv. Tomaža, moško obleko Majcen iz Mezgovcev pri Sv. Tomažu, žensko obleko Vrbnjak iz Moravcev pri Mali Nedelji, uro Marija Voršičeva iz Drakovcev pri Mali Nedelji, odejo Franc Kolbl iz Bučecovcev, kozo Zmave od Sv. Jurija. Razen tega je bilo še 320 raznih dobitkov. Vse srečne in tudi one, ki so morali letos oditi praznih rok, vabimo že sedaj na tombolo drugo leto na angelsko nedeljo. Upajmo, da jim bo sreča bolj mila.

SPUHLJE PRI PTUJU. Citatelj sem vseh časopisov in tako sem pred kratkim čital tudi «Slovenskega gospodarja». No, besede so v njem res takšne, da se človek začudi. Rečem vam, da ne bi hotel biti njegov naročnik; niti brezplačno ga nečem, ker ni drugo v njem, kakor obrekovanje, shodi Marijinih družb in dr. Korošec. Pač pišejo v ta časopis le ljudje, ki sede pod lipo, zraven pipe kadé ter «brezversko» «Domovino» in «Jutro» zmerjajo. «Slovenskega gospodarja» čitam le, da se nasmejem neumnostim. — Bog te živi «Domovina»! — R. J.

MURSKA SOBOTA. Nenadoma je premeščen od nas k sreskemu poglavarju v Šmarju pri Jelšah sreski sanitetni referent g. dr. Josip Glančnik, na njegovo mesto pa pride g. dr. Gregor, okrožni zdravnik iz Gornje Lendave. G. dr. Glančnik je bil pri našem ljudstvu zbog svoje usmiljenosti in strokovnega znanja zelo priljubljen, zato je ta premetitev neprijetno odjeknila med narodom. Želimo mu na njegovem novem mestu vso srečo! — Naš občinski odbor je sklenil najeti posojilo deset milijonov dinarjev za stavbo okrožnega sodišča in za uradniška stanovanja. Samo je vprašanje, kje se bo ta denar dobil po primerni obrestni meri. Posojilo bi moralo biti na dolgo amortizacijsko dobo sklenjeno, sicer ga občinarji ne bodo prenesli.

KRIŽEVCI. (Prekmurje). Sodni uradni dan bo ta mesec pri nas v soboto 22. t. m. ne pa 29. t. m.

PUCONCI. Ker se je za našo občino rabilo več imen (Pucinci, Püconci itd.), je oblastvo odredilo, da se mora kraj nazivati odslej samo Püconci.

SV. JURIJ V PREKMURJU. Sedaj, ko odide zdravnik iz Gornje Lendave, bi bilo prosto krasno mesto za zdravnika za severozapadni del Prekmurja. V naši občini je na razpolago lepa vila za stanovanje in ordinacijske prostore. Interesenti naj se javijo pri našem županstvu.

DOLNJA LENDAVALA. Premeščen je kot okrajni glavar v Gornji Grad naš dolgoletni sreski poglavar g. Kandrič, na njegovo mesto pa pride gospod dr. Anton Farčnik iz Celja.

GOSPODARSTVO

Kmetijski pouk

ODPRIMO OČI!

Ako bi se malo bolj zanimali za pojave, ki se kažejo po naših travnatih zemljiščih, bi se lahko marsikaj obrnilo na bolje in lahko bi dosegli večje uspehe. Vsakdo se je že lahko prepričal, da je rast trave tik ob cestah vse bujnejša kakor pa malo naprej in po drugem prostoru. V bolj gostih šopih se nam razvija ob takih cestiščih. Kaj je temu vzrok in kaj nas to uči? To bujnejšo rast je pripisati gnojilnim snovem, ki prihajajo s ceste, kajti brez gnoja ni močnejše rasti. Deževnica izpira gnojilne tvarine (živalski odpadki) in jih dovaja ruši, da se ta opomore. Čim več je takih gnojilnih snovi, se lahko prepričamo o bujnejši rasti sosedne trave. To kaže, da utegne ugodno vplivati tudi apno, ki prihaja v podobi drobnega prahu s takih cestišč med travo in deževnico vred v zemljo. Kakor vemo, je apno velevažna snov v zemlji in prav njegovemu vplivu je veliko pripisati, ako se ruša po takih mestih tako ugodno razvija. Apno je že samo na sebi važna redilna snov, ono učinkuje pa tudi posredno in sicer s tem, da pomaga vsem drugim snovem, da pridejo hitreje do svojega gnojilnega učinka.

Močnejša ruša ob cestah, s katerih prihaja apneni prah v sosedna tla, nam bodi migljaj, da je treba travniški zemlji takih snovi in da je treba tudi gnojenju z apnom posvečati vse večjo važnost, kakor smo bili dosedaj vajeni. Naši zemlji manjka namreč skoraj povsod apna. Že s Tomasovo žlindro, s superfosfatom in apnenim dušikom spravljamo v zemljo nekaj apna in se ugodni učinek teh gnojil povsod priznava. Marsikod bo pa kazalo, da z apnom naravnost gnojimo, da ga dobi zemlja nekoliko več, kakor ga dajemo s prej imenovanimi umetnimi gnojili. Z apnom izboljšujemo pridelke v vsakem pogledu! To nam očitno kažejo tudi košnje ob cestiščih.

PRED JESENSKO SETVIJO.

Za jesensko setev se moramo že sedaj pripravljati. Treba je, da si pripravimo potrebno orodje za obdelovanje, da si priskrbimo potrebna gnojila in semena. Važno je, da ne iščemo vsega tega zadnji trenutek, kakor je pri nas navada. Dobro domače seme je treba skrbno odbrati in očistiti. Ako bi bili pri pšeničnem semenu tako izbirčni, kakor smo pri koruzi, gotovo bi bili naši pridelki še lepši kakor so. Pri žitnem semenu moramo gledati na skrajno čistoto. Vse seme mora iti na izboljšani trijer, ki čisti in obenem sortira. To pa še ni dosti.

Seme moramo zavarovati tudi pred smetavostjo, ki dela vsako leto veliko kvaro po pšeničnem polju. Treba je, da v ta namen seme namakamo ali pa prašimo. Danes se močno priporoča prašenje s pomočjo «Porzola», ki bolj zanesljivo učinkuje kakor namakanje v modri galici. Prašenje pšeničnega semena proti snetjavosti je danes vpeljano že splošno v Ameriki in tudi po drugih naprednih državah. Zaradi tega je prav, da se ga na podlagi dosedanjih dobrih izkušenj poprimemo tudi pri nas. Porzol je prah, ki ga dobimo pri Kmetijski družbi v Ljubljani v zavrtkih po 200 gr težkih za 20 Din. Ta količina zadostuje za 100 kg pšeničnega semena. Pšenico prašimo s tem, da jo dobro premešamo s tem prahom. To je najbolje delati v zaprtih posodah, v primernem sodčku, da se prah ne razkadi, ker je strupen. Namesto sodčka vzamemo tudi lahko gosto vrečo. S kotanjem in obračanjem

Soteščan:

V Zakotju

Povest po zapiskih vaške kronike.

(Dalje.)

Popoldanska služba božja pri fari je minila. Ljudstvo se je kakor v slabo urejeni procesiji pomikalo iz trga proti Zakotju: vse je hitelo na slavnost, o kateri se je že tedne govorilo po dolini. Za množico pa je na čilem vrancu jezdil farni gospod kaplan, povabljen, da blagoslovi kapelico. Pod gričkom pred Osolinovo hišico sta ga čakala Kotar in Roglič, pridružil se jima je Osolin, ki je prihitel naznanit duhovnikov prihod.

«Na konju prihajajo», se je začudil, zakaj v svojem življenju še ni bil videl duhovnika na konju.

«Lepa živalica, hihih!», je ostrmel Roglič nad konjičem, ki se je pravkar prikazal izza grička.

«Joj, kako stopa ta mrcina», je poskočil Kotar, ki se je predvsem zanimal za svoja voliča; konjev pa ni bil vajen in za nobeno ceno bi ne trpel tudi najlepšega konja v svojem hlevu.

«Prijetno mora biti, sedeti takole na konju», je modroval Osolin, «zraven pa je tudi nevarno. Saj pravim, konj lahko poskoči ali se nagne in jezdec pade, da sam ne vé, kdaj in kam. — Kako bodo pa dohi prišli?» je nagovoril gospoda kaplana, videč, da se gospod pripravlja, razjahati konja.

«Lestvico jim prinesi», se je oglašil porogljivi glas izmed množice, ki se je med tem nabrala pod gričkom.

Osolin je smuknil v vežo in takoj se je vrnil z lestvico, ki jo je hotel prisloniti h konju, kar je prijazni gospod smehljaje odklonil ter se je z lahkim skokom spustil na tla. Takrat pa je pri znamenju zadonela pobožna pesmica in duhovnik je, pustivši konja svojemu hlapcu, hitel na griček, za njim pa je drlo ljudstvo, navdušeno za preprosto slavnost.

Slovesnost se je pričela. Nerodni Osolin je iztresel iz kadilnice malone vso žerjavico in ko je duhovnik po končanem opraviilu hotel pokropiti navzoče, se je odtrgala z vodo napolnjena kroglica, pokvarjena po neprevidnosti Osolina; padla je med zbrano množico pred Rogličevo Marto ter ji je, klečeči, oškropila lice, kar je smatrala ona za posebno milost, ker je bila tako med vsemi najbolj deležna blagoslova.

Med tem, ko so se srca zakotskih prebivalcev topila v pobožnosti pred kapelico, je čepela na pragu svoje siromašne kočice Pogačica, umazana in raztrgana, kakor največja sirota na svetu. Pred njo na tleh se je zvijala stara, pisana mačka, njena edina prijateljica, iz veže pa se je oglašala neprijetna godba črnih in belih škripačev, ki so se, skriti v razpokanih stenah, veselili večera. Sirota je bila skregana z vso okolico in ježno je zagodrnjala, kadar se je spomnila svojih sovražnikov. Slovesnost pri kapelici ji je bila zoprna, ker je sovražila Kotarja in z njim vred vsakega, kdor mu je bil prijatelj. Ostudno se ji je zdelo petje, odmevajoče z grička, in že je vstajala, da se skrije pred neprijetnimi glasovi v temno izbo, ko jo iznenadi možak, zamišljeno stopajoč po cesti.

«Šimen je», je zamrmrala nejevoljno ter

pobožala mačko, da pokaže, da se razen zanjo ne briga za nikogar na svetu.

«Meta», jo je nagovoril Šimen s prorgliivim nasmehom, «drugi pojo, ti pa mrmraš kakor tvoja mačka. Vesele te še nisem videl, vendar bi ti privoščil malo sreče.»

«Metka», se je namuzal, «omози se. Ženina sem ti izbral in nalašč sem prišel, da se pogovoriva. Stvar je taka...»

«Vrag», je siknila Meta ter se je s studom obrnila od njega.

«Ženina sem ti izbral», je poudaril naga-jivo. «A ne le enega, dva, tri imaš na ponudbo. Ne srđi se, Metka, sreča te išče na stara leta.»

«Hudoba», je kričala togotno. «Norec!»

«In tako dalje, Metka», se je izrazil v svoji izredno dobri volji z besedico, ne glede na njen pravi pomen. «Stvar je resna, radi možitve prihajam k tebi. Govorit sem z Labetovim Francejnom — saj se poznata — rekel je, da že dolgo misli nate. Če si zadovoljna — in tako dalje — ga privedem jutri k tebi, ali pa tebe k njemu. Stvar je taka...»

«Hinavec», se mu je zadržla v odgovor in iz vsake poteze njenega obraza ji je kipelala jeza.

«Metka», jo je pogovarjal navidezno prijazno, «ti in Francej bi bila dva. Stvar je taka; ti si šepasta — in tako dalje — Labetov je pa tudi grbast. Zato boš ti njemu večji ponos kakor on tebi. Ej, Metka, lepota ni vse, poglavitno je, če ima človek kaj pod palcem. In on ima, šiče in nak», je oponašal Labeta, ki je vsako besedo le napol izgovoril.

«Satan», je zarjula, naveličana sitnega sosedu. «Sita te je z menj vred vsa vas,» je vpila razjarjena, «zato mu pušči v miru. Ako

do polovice polnega sodčka, ki naj traja 10 minut, se vse zrnje oprasi. Tako pripravljeno zrnje lahko takoj sejemo, kar je velika prednost pred namakanjem, pri katerem je treba še poslednjega sušenja.

Važno je tudi, da imamo za oranje dober plug, ki opravlja delo hitreje in bolje. Brazde se z dobrim plugom bolj obračajo in bolj drobne, vsled česar se zemlja bolj rahlja in bolj useda. Posebno na težki zemlji je gledati, da je za setev na pravem času obdelana, ko ni prevlažna niti preveč osušena. Zemlja, ki je pravočasno obdelana, nam zagotavlja že pri kalenju boljše uspehe, posebno po naših krajih, ko moramo zemljo po vsakem sadežu takoj zopet obdelati, tako da nima niti časa, da bi se za setev kaj vlegla ali usedla, kakor vidimo to po krajih, kjer ne poznajo strniščne setve in kjer jo za setev orjejo že 14 dni preje.

KMETSKI VRT.

Vrtnarstvo je po naši deželi še močno zastopano. Imamo sicer pri vsaki hiši kos vrta, toda pridelki vrta so malenkostni. Naši gospodarji se premalo zanimajo za to stroko, ker jim premalo nese, sami pa ne čutijo potrebe za izboljšanje prehrane s pomočjo različne vrtno zelenjadi. Le v bližini mest in večjih krajev se pečajo gospodinje s pridelovanjem zelenjadi za prodajo. Povsod drugod je pa vrtnarstvo v povojih.

Na povzdigo vrtnarstva se je začelo v zadnjih desetletjih polagati povsod večjo važnost. Po deželi bi morali dati dobro urejeni «šolski vrtovi» spodbuden izgled skrbnega zelenjadarstva in sploh vrtnarstva, toda ti vrtovi se premalo vpoštevajo in premalo pospešujejo. To je velika škoda. Izgleda, da gremo po vojni tudi s temi vrtovi rakovo pot. Po kmetijskih šolah imamo lepe zglede dobrega vrtnarstva. Tu se prirejajo tudi tečajji o pridelovanju zelenjadi za kmetiska dekleta. Razen tega prihajajo iz gospodinjskih šol in tečajev gojenke, katerim je naloga, da začnejo vsaka na svojem domu izboljšavati to važno stroko domačega gospodinjstva. Pa vse to ni še dosti.

Srečna je bila zaradi tega tudi misel, vprizoriti na letošnji jubilejni kmetijski razstavi mali vrt, ki naj pokaže obiskovalcem, kako je treba

vrt urediti in oskrbovati. Vsled dolgotrajne suše je bilo mogoče izvesti ta načrt še le zadnji trenutek in storilo se je, kar je bilo v danem primeru sploh mogoče. Iz trdih tal je zrastel tako rekoč čez noč mali vrtič z razno zelenjadjjo. Če se tudi ni dalo vsega storiti, kar se je nameralo, smo bili vendar prijetno iznenadeni nad tem, kar se je doseglo v tem kratkem času z dobro voljo in pridnostjo.

Ta vrtič nam kaže, kaj bi se dalo doseči zunaj po deželi, ako bi se naše kmetijske gospodinje in dekleta zavzele za to panogo, in to tudi po krajih, kjer ni prilike za prodajo, in je treba zelenjad obračati za domačo prehrano. Trebalo bi le prave volje in potrebnega zanimanja.

Kmečki vrt na letošnji veleseljmski razstavi nam nazorno kaže, kako je treba urediti vrtno grede in lešice in kako je pravilno zasajati zelenjad, kako je gojiti eno in drugo zelenjad, kako razne dišavnice in cvetlice. Vreden je, da ga pogledamo in da se navdušujemo za bodoči napredek!

Tedenski tržni pregled

ZITO. Razpoloženje za nakupovanje je bilo zadnje dni na domačih in inozemskih tržiščih mlačno, vendar ostajajo cene prilično nespremenjene. Moka se je nekoliko pocenila. Na ljubljanski blagovni borzi so bile 4. t. m. naslednje cene (za 100 kg, postavljeno na postajo v Sloveniji): pšeniča, baška: 287-50 do 290 Din; turščica, baška: 350 do 352-50 Din; ajda: 300 do 305 dinarjev; ječmen, baški: 325 do 327-50 Din; oves, baški: 265 do 270 Din; rž: 300 do 302-50 Din; moka «0»: 435 do 445 Din.

ZIVINA. Tržišče živine se kljub pomanjkanju krme še precej dobro drži brez pomembnejših sprememb v cenah. Nekaj živine se izvažata tudi v Avstrijo in Italijo.

HMELJ. V Savinjski dolini se gibljejo cene med 30 in 35 Din za kilogram. Cene so tako pri nas kakor v inozemstvu precej stalne. V žateškem okolišju se prodaja hmelj po 67 do 74 Din kilogram.

Sejmi

7. septembra: Topolovec, Šmarjeta pri Laškem, Zagradec pri Novem mestu, Vojnik, Ptujška gora, Imeno (svinjski sejem), Sv. Peter pod Sv. gorami (na Sv. gori).
8. septembra: Gornji Petrovec.
9. septembra: Gradac, Lukovica pri Kamniku, Velike Lašče, Bušča vas, Apače (okraj Ljutomer), Cven.
10. septembra: Št. Vid pri Litiji, Puconci, Breg pri Ptuj.
11. septembra: Šmartno pri Litiji.
12. septembra: Čermošnjice, Loka pri Zusmu.
13. septembra: Dobova, Kapla (okraj Prevalje).
14. septembra: Golobinjek - Manga, Žužemberk, Petrovče, Vitanje, Ščavnica - Sv. Ana, Rogatec.
15. septembra: Zdole, Brusnice.

DOMAČE NOVOSTI

Kmetijski praznik na Bledu

8. septembra 1928.

Vse krajevne organizacije in pristaši SDS iz okrajev Radovljica, Kranj in Kamnik se dolžni udeležiti se polnoštevilo kmetijskega praznika, ostale krajevne organizacije se pa pozivajo, da odpošljejo čimvečje zastopstvo.

Program kmetijskega praznika:

1. Ob 9. uri dopoldne sv. maša na Bledu.
  2. Ob 12. uri zbiranje narodnih noš, konjnikov in raznih skupin iz kmetijskega življenja na okrašenih vozovih pred Blejskim domom.
  3. Ob 13. uri odhod povorke z godbo na čelu na prireditveni prostor v Zake.
  4. Ob 14. uri manifestacijsko zborovanje kmetijskega ljudstva.
  5. Ob 16. uri velika konjska dirka.
- Združene kmetijske podružnice bodo priredile po dirki veliko ljudsko veselico, na kateri bo sodelovalo več godb.

Zveza društev kmetijskih fantov in deklet pa bo priredila velik srečolov z mnogimi krasnimi dobitki. Siraške zadruga bodo prodajale cel dan

se hočeš kratkočasiti, si kupi leseno igračko, ali pa pojdi pod Kotarjev kozolec porivat vozove... Izrekši zadnjo besedo je strupeno pogledala soseda ter mu požugala s pestjo.

«Kakšne vozove?» je vprašal Šimen parjeno in obraz mu je obledel.

«Sam veš,» mu je odgovorila z naglasno ostudnega sovraštva, «s kakšnim vozom si preskrbel Kotarju brezplačno vožnjo izpod kozolca v dolino. Ni mi zanj, ki se je zvijal v objemu pogina, a tebe sem takrat spoznala in tvojo hudobijo. Videl me nisi, ko si dovršil svoj zločin, jaz pa sem te opazovala, skrita za grmom in studilo se mi je tvoje početje. Fej,» je pljunila pred Šimna, ki ni imel besede za odgovor, ter je zbežala v kočjo.

Naenkrat je zapustila Šimna vsa razpoloženost; kakor priraščen je stal na mestu in na obrazu sta se mu menjavali bledost in rdečica. Niti dihnil si ni bil upal v obrambo samega sebe.

Tedaj se je na gričku razhajala množica, ki je prisostvovala slovesnosti. Prve gruče so se pomikale proti vasi. Šimen se je zganil. Plašno se je ozrl naokrog, iščoč najkrajše poti do svojega doma. Pred njim se je ob cesti raztezal Rogličev vrt, obraščen z mladimi slivami in drobnimi vejicami so se šibile pod belim cvetjem, ki se je tu in tam usipalo na zelena tla. Zdelo se mu je, da ga vabijo drevesa ter mu ponujajo zavetje v svoji sredi. Ni se smel ustavljati vabilu svoje domišljije, zakaj ljudstvo se mu je bližalo s hitrimi koraki in pred kočjo malovredne Pogačice ga ne sme videti živa duša. Nerodno se je spustil čez ograjo in že je stopal po vrtu, kjer je bilo drevje najgostejše, da kolikor mogoče

neopažen dospe domov.

«Meta torej vé,» je mrmral med potjo, «in po vsej okolici me bo razvpila, ker je razdražena.» Kesal se je, da je ni pustil v miru, ubožice, ki je toliko časa molčala o njegovi hudobiji.

Drevje na vrtu se je pričelo rdečiti; še nekaj korakov in moral je stopiti na pot, vodečo mimo Rogliča, njegovega sovražnika. Postal je ter se zamislil. Po vasi so se pripodili otroci, ki so v svoji mladostni razposajenosti neposredno v njegovi bližini zagnali glasen krik.

«Hudika, ti že vedo,» je vzdihnil globoko, «drugače bi ne vpili tako izzivalno nad mano.» — Sramežljivo je potegnil klobuk na oči, da zakrije skrb in strah, ki sta se mu razodevala v pogledu.

Počasi in zamišljeno je stopal mimo Rogličeve hiše. Na pragu je stala teta Marta; pravkar je prišla od slovesnosti, kar je pričala debela molitvena knjiga v njeni roki. Zaradi pravkar doživete sreče je radostno zrla na cesto, kar je Šimen smatral za zloben nasmeh. «Tudi ta mora že vedeti,» se je stresel v svoji domišljiji, «zato se mi reži tako ostudno v obraz.» Rad bi bil z robotim odgovorom pokvaril nedolžno veselje starki, ki ni poznala sovraštva, toda jezik mu je bil preokoren in nobene besedice ni mogel spraviti iz suhega grla.

Prišedši domov se je podal po stopnicah v podstrešje; izbral si je najtemnejši kot, kjer se je zaglobil v premišljevanje. Pred očmi mu je šepala Rogačica, kričeča po vasi o njegovi hudobiji; dozdevalo se mu je, da čuje Kotarjev preteči «Ja, no, ja», Roglič pa se mu roga s hudobnim «hihih» ter se sklicuje

na pravico in postavo. Stresel se je po vsem telesu ob misli, da ga na stara, siva leta čaka zaslužena kazen, dolgoletna ječa in za njo sramota, ki ga bo spremljala do groba.

Pozno ponoči, ko je na vasi utihnil šum in rogoviljenje ponočnjakov, je zapustil Šimen svoje skrivališče. Sedel je na klop pred hišo, odkoder se je v motni mesečini videlo na gričku Kotarjevo znamenje. Ni ga še videl od blizu in prav nocoj se ga je polotila želja, da ogleda spominek, postavljen v zahvalo za rešitev iz nevarnosti, katero je povzročila njegova roka.

Prvi lunin krajec se je dotaknil zapadnih gora, ko je Šimen oprezno prilezel do kapelice. Odkril se je in koleno mu je zdrknilo pred oltarčkom na kameniti tlak. «Spomni se, o premila Devica,» je vzdihnil, zroč na Marijin kip, ožarjen od svetlobe svetiljke, viseče na tanki veržici iz stropa. V tistem hipu je posvetil žarek milosti v njegovo dušo. Občutil je stud do sovraštva, čigar posledica je bila nepremišljeni zločin, in bridko se je kesal krivice, storjene svojemu sosedu. — To je bil poleg nešteto drugih milosti prvi čudež Marije, pomočnice kristjanov v Zakotju na svojem davno izbrancu in vnovič posvečenem kraju.

Od takrat je Šimen ob poznih nočnih urah skoro vedno prihajal h kapelici. Tukaj je mogel vsaj trenutno odložiti breme svoje vesti, tiščočee kakor kamen na njegovo izmučeno srce. Čutil je, da je pri vsakem obisku izgubil nekaj teže svojega trpljenja in vselej se mu je pred odhodom od znamenja izvila iz duše goreča prošnja, da naj bo njegova pregreha pokopana v morje pozabljenosti.

(Dalje prih.)

v svojih paviljonih razstavljeni bohinski sir tudi na drobno.

Program dirke:

I. dirka za toplokrvne konje. Vozovi na štirih kolesih 30 m popusta. Tri- in štiriletni konji 40 m popusta. Konji, ki so dobili darila, za vsako darilo 40 m doklade. Daljava 1700 m.

II. Enovprežna za ameriške dirkače. Daljava 2550 m. Doklade in popust razsodi razsodi po rekordu in pri dirkanju.

III. Za izvoščke s toplokrvnimi konji in vozovi, ki so predpisani za izvoščke. Daljava 1700 m.

IV. Enovprežna za mrzlokrvne konje. Daljava 1700 m. Vozovi na štirih kolesih.

V. Dvovprežna. Daljava 1700 m. Konji, ki so dobili darila, za vsako darilo 40 m doklade.

VI. Jahalna galopdirka. Daljava 2550 metrov, brez zaprek in izenačenja teže.

Posebna določila:

1. Vsi dirkači se morajo nemudoma do 7. t. m. javiti g. dr. Z. Janežiču na Bledu. Prijava 20 Din.

2. Za drugo dirko je predložiti rodovnik, ki se po dirki vrne.

3. Prijave vsebujejo: a) ime in bivališče posestnika konja; b) popis konja, t. j. starost, spol in barva. Netočne prijave so neveljane.

4. Zmagovalec se določi po času.

5. V slučaju, da se za eno vrsto dirke prijavita samo dva ali trije dirkači, se razdeli samo eno ali dve darila.

6. S prijavo se vsako podvrže vsakemu izreku vodstva dirke.

7. Za morebitne nesreče na dirkalnem prostoru ne prevzame odbor nikake odgovornosti.

Nagrade določi vodstvo dirke.

***

Odhod vlakov iz Ljubljane gl. kolodvor:

iz Ljubljane:	prihod v Lesce:
5:28	7:15
6:50	8:46
8:45 brzi	9:51
11:40	13:29

Odhod z Bleda:

z Bleda-jezero	iz Lesce	prihod v Ljubljano
18:23	19:29	20:58
19:30	20:50	22:14

★

* **Zaupniška shoda v Ptujju in Središču.** Zaupniška shoda, ki jih je v nedeljo priredila KDK v Ptujju in Središču, znova jasno pričata, da se pokret KDK širi tudi v mariborski oblasti in da se kmečko ljudstvo vedno odločneje obrača od klerikalcev, ki skušajo z nikdar izpolnjenimi obljubami premamiti volilce in jih z zlorabo vere prisiliti, da bi še nadalje sledili klerikalnim zapeljivcem. Na obeh shodih, ki sta bila izredno številno obiskana, so govorili narodni poslanci dr. Albert Kramer, Ivan Pucelj in dr. Ljudevit Pivko. Zbrani zaupniki so z veliko pozornostjo sledili njihovim izvajanjem in jih prekinjali z vzkliki ogorčenja in odobravanja. V Ptujju se je vršil shod v prostrani dvorani Narodnega doma ob 10. dopoldne, v Središču pa ob 3. popoldne v Sokolskem domu. Poslance so pozdravili na kolodvoru z godbo in zastavami. Oba shoda sta dokazala, da narod v mariborski oblasti vsestransko odobrava akcijo KDK ter da bo zvesto vztrajal pod njenim praporom do končne zmage. Po shodu so se narodni poslanci odpeljali v Maribor, kjer se je vršila v ponedeljek konferenca KDK za mariborsko oblast.

* **Okrajni zastop laški deluje vsaj toliko, da je popolnoma skvaril okrajno cesto Zidani most—Tremenje.** Cesta je sama na sebi ozka in je pač zadostovala za promet pred 20 leti, ko še niso držali po njej številni avtomobili. Razmere so se od takrat temeljito spremenile in danes je to najživahnjša proga vsega okraja, osobito kar se tiče avtomobilskega prometa. Okrajni zastop je zato hotel dati cesti širše lice in navidezno se je to tudi zgodilo. Obsekali so s travo obraščeni cestni rob, odrezali pa preveč in skopali po nekod pregloboke jarke. Izogibanje ali prehajanje vozil je zelo otežkočeno, če ne onemogočeno, ker je cesta radi prenapetosti postala dejansko še ožja. Trava

je že za hrbti delavcev zopet porasla. Cesto bo treba znatno nasuti ob straneh, če se hoče zopet spraviti v prejšnje dobro stanje. Zaradi nevednosti dvakrat proč vržen denar!

* **Spominski sestanek za pokojnim Radičem v Celju.** Te dni zvečer je bil v Celjskem domu sestanek somišljenikov KDK, ki je bil posvečen spominu pokojnega voditelja KDK Stjepana Radiča. Sestanek je bil zelo dobro obiskan. Govorila sta dr. Juro Hrašovec in dr. Anton Novačan. Oba govorila sta podala temeljit pregled Radičevega življenja in delovanja.

* **Nova organizacija SDS.** V Bevkem se je pred kratkim časom sprožila ideja po ustanovitvi krajevne organizacije SDS. Izvolil se je pripravljalni odbor z agilnim predsednikom g. Trtoškom na čelu. Te dni se je vršil dobro obiskar sestanek v gostilni g. Vebra. Udeležili so se ga tudi tovariši iz Zagorja. Pristopilo je večje število članov in se je sklenilo, da se bo vršil ustanovni občni zbor v soboto 22. t. m.

* **Kraljevi vzorni vinogradi.** Kralj Aleksander je kupil te dni v bližini Negotina zemljišče v izmeri 700 hektarov, ki je bilo doslej last Alija Rizabegovića. Na tem obsežnem zemljišču se bodo zasadili vzorni vinogradi.

* **Opozorjamo zaupnike Kmetško-demokratske koalicije za srez Murska Sobota** na zbor zaupnikov, ki se bo vršil v nedeljo 9. t. m. ob 10. uri dopoldne v hotelu Dobray v Murski Soboti. Glejte, da pridete vsi, da boste čuli poročila naših poslancev. Na zbor bo prišlo več poslancev, kakor je navedeno v vabilih.

* **Kongres narodnega delavstva.** V dne 8. in 9. t. m. bo proslavila Narodno-strokovna zveza kot naslednica Narodne delavske organizacije 20letnico njenega obstoja. Proslava se bo vršila po naslednjem redu: V petek 7. t. m. sprejem čeških delegatov in konferenca z njimi, zvečer prijateljski pozdravni večer; v soboto 8. t. m. dopoldne ob 10. delegatsko zborovanje v dvorani OUZD v Ljubljani, popoldne seje odsekov, zvečer prijateljski sestanek; v nedeljo 9. t. m. dopoldne ob 9. kongres narodnega delavstva v Sokolski dvorani na Taboru, po kongresu spreved po mestu, ob 1. popoldne skupen obed v hotelu Tivoli, popoldne skupen poset velesejmske jesenske razstave in ogledovanje večjih industrijskih podjetij v Ljubljani. Izvrševalni odbor opozarja vse udeležence, da je dovoljena polovična vožnja in se dobé izkaznice pri tajništvu NSZ, Ljubljana, Šelenburgova ulica 7, 2. nadstr. Tudi za obisk velesejmske razstave je dovoljena posebna znižana vstopnina in se dobijo vstopnice za polovično ceno v tajništvu NSZ. Vstop na velesejem imajo s polovično vstopnico le udeleženci, ki imajo kongresni znak. Izvrševalni odbor vabi vse napredno delavstvo, da se tega kongresa udeleži v kar največjem številu. Vabila se dobijo pri podružnicah in centrali v Ljubljani. Tudi prosimo izvrševalni odbor vse bratske organizacije in društva, ki so bila vabljena, da se sigurno po delegatih udeležijo te pomembne proslave.

* **Pomembna dvajsetletnica.** Letos poteče 20 let, odkar se je vršila zgodovinska skupščina CMD v Ptujju, pri kateri je takratno celokupno nemškutarstvo Spodnje Štajerske izpadlo z oroženo roko proti našim skupščinarjem. Po ptujjskih ulicah je tekla slovenska kri. Ti dogodki so našli silen odmev v beli Ljubljani, kjer sta padla kot žrtvi brutalnosti takratnega nemškega režima na ljubljanskih ulicah mučenika Lunder in Adamič. Odjeknil pa so ti dogodki potem še v veliko večji meri po vsej Sloveniji in po znatnem delu slovenskega juga. Danes lahko trdimo, da so pomenjali nacionalno preroditev, ter so zaradi tega za nas velikega pomena. Dne 8. septembra t. l. proslavljamo v Ptujju dvajsetletnico teh dogodkov. Družba priredi tam manifestacijsko zborovanje 8. t. m. ob pol 11. uri dopoldne. Vljudno vabimo podružnice ter vse člane istih, da se proslave dvajsetletnice v Ptujju dne 8. septembra zanesljivo udeležijo. Naslove udeležencev blagovolite naznaniti na naslov: Združeni podružnici CMD v Ptujju.

* **Notar Anton Šlamberger †.** Dne 1. t. m. je preminul v Kranju kranjski notar g. Anton Šlamberger, po službenih notarskih letih najstarejši

notar v Sloveniji. Dosegel je 48. leto notarske službe. S pokojnim notarjem Šlambergerjem smo izgubili zopet enega izmed onih že silno redkih redoljubov in borcev iz one dobe najtežjih nacionalnih borb, ko so se borili na Štajerskem Slovenski z naraščajočo nemškutarijo. Pred 48. leti je dobil pokojni Šlamberger notarsko mesto v Ljutomeru, v katerem je zapustil sadove skoro 20letnega službovanja in neumornega delovanja za okrepitev slovenskega življa v Ljutomeru in Slovenskih goricah, ki jih je začel ogrožati val nemškutarije. Pokojnik Šlamberger je leta 1898. zapustil Ljutomer ter postal notar v Kranju, kjer je ostal na mestu do svoje smrti. Pokojniku časten spomin!

* **Prepoved domačega kuhanja piva.** Iz laškega okraja nam pišejo: V našem okraju so beda, brezposelnost in slab zaslužek prisilili osobito delavce pa tudi kmete, da so začeli za domačo rabo variti pivo. Ni čudno: Kmet nima sadjevca za svoje delavce, rudar si ne more privoščiti četrtinke vina ali malo žganja, ker ne zasluži niti za obleko in hrano. Pa je že posegla vmes financa in ustavila varenje piva. Kdor ga hoče kuhati, naj plača takso 10.000 Din, ali pa bo kaznovan in zaprt, da bo črn. Vidite ljudje, to so dobrote, ki jih siplje na nas klero-radikalna srbijska Koroščeva vlada. Plačuj, da se gradijo po Beogradu marmornate palače, plačuj in stradaj, da postajajo klero-radikali milijonarji, odtrgaj si od ust, da se oni mastijo, nazadnje pa glej, da boš vrgel kroglico zopet v klerikalno volilno skrinjico. Ljudstvo, ubogo, kdaj boš izpregledalo?

* **Prireditve Olepševalnega društva v Celju** je prav lepo uspela. Prav posebno sta se obnesla urad za posredovanje ženitev in tekmovanje lepotic. Miss Celje je postala gospodična Milka Sepejeva, ki je prejela prvo nagrado: zlato uro z zapestnico. Proti koncu je tvornica Pirota vžgala umetni ogenj, ki je lepo razsvetlil vse mesto. Vsa prireditve je uspela v najlepšem redu.

* **Pismo iz Nemčije.** Iz Marl-Hülsa nam pišejo: Člani Jugoslovenskega delavskega društva Marl-Hüls so tudi letos sklenili prirediti vinsko trgatve s plesnim venčkom, in sicer v nedeljo 16. t. m. v gostilni Winter na Stückensmühlestrasse. Na prireditve vabimo vsa sosednja jugoslovenska delavska društva, prijatelje in znance iz bližnjih krajev. Prireditve se bo udeležil tudi izseljeniški komisar iz Düsseldorfa. Voziti se je s cestno železnico do postajališča Koloniestrasse Brassert. — Dalje naznanjamo, da se je poročila naša rojakinja in članica Jugoslovenskega delavskega društva, gđe. Marija Arličeva, z g. Kaltenbacherjem. Istega dne sta se zaročila zvesta člana našega društva in zavedna Jugoslovena gospodična Ana Pfajfarjeva, doma iz Kotredeža pri Zagorju, in gospod Jožef Komatar iz Čemšenika v Kamniškem okraju. Iskrene čestitke obema parama! M.

* **Dalmatianski davidovičevci prehajajo v množinah v KDK.** V Dalmaciji je doslej od 39 organizacij, kolikor jih je štela Davidovičeva demokratska stranka v Dalmaciji, prenehalo obstojati 28. Vse so prešle v KDK. Obstojata samo še dveje mestnih in 9 podeželskih organizacij, ki pa so izgubile že skoro vse članstvo. Najmočnejša organizacija je bila v Splitu, ki ima samo še 140 članov, tako da je tudi ta zadnja postojanka davidovičevcev v popolnem razsulu.

* **Šolska vodstva se opozarjajo,** da ima mladina pri skupnem posetu pod vodstvom učitelstva znižano vstopnino za obisk jesenske velesejmske prireditve «Ljubljana v jeseni», ki traja do 10. t. m. Posebno znamenita je ta prireditve zaradi priključene ji jubilejne kmetijske razstave, na katere strokovno-poučni oddelek še posebno opozarjamo. Predmet velikega zanimanja šolske mladine pa je brezdvomno razstava društva Zoo «Fauna v Sloveniji», ker so vsi plazilci, ribe in ptiči naših krajev živi razstavljeni. Obisk priporočamo.

* **Počaščenje zaslužnega člana gasilnega društva v Celju.** Pišejo nam iz Celja: Te dni smo pokopali na mestnem pokopališču uglednega celjskega trgovca g. Luko Putana. Na poslednji poti ga je spremlilo mnogo občinstva iz Celja in okolice. Zlasti je bilo častno zastopano gasilno društvo mesta Celja. Iz raznih okrajev so se številne dele-

gacije udeležile pogreba, saj je bil pokojnik več desetletij med najmarljivejšimi člani gasilnega društva in vedno zvest gasilskemu geslu: Bližnjemu na pomoč!

* Občinski vodovod Laško. Pišejo nam iz Laškega: Občina Laško gradi svoj vodovod od studencev nad vasjo Ogeče pri Rimskih Toplicah. Daljava znaša 8 km, zato so pa tudi stroški preračunani na 1.700.000 Din, gotovo ogromna vsota, ki jo bo občina krila deloma s prihranki, deloma pa s posojili. Klerikalci so sicer od vseh strani ponujali in obljubljali subvencije, zlasti od okrajnega zastopa, oblastnega odbora in raznih ministrstev. Pa kaj so klerikalne obljube, to vsi veste: mož klerikalnih obljub ni niti toliko vreden kakor kepa lanskega snega. To so poskusili, mislim, že vsi klerikalni volilci, razen onih par, ki se pririli do polnih korit. Občina Laško je v svoji dobrohotnosti hotela oddajati vodo tudi vašem Ogeče, Šmarjeta in Sevce ter je zgradila v ta namen mal rezervar, ki stane 80.000 Din. Povrnitev tega zneska zahtevajo Laščani od občine Sv. Krištof, kar je gotovo prav in pošteno. Občina Sv. Krištof pa ječi pod gerentstvom in svetom, ki ga je proti volji ljudstva imenoval gerent. In ta svet se je zoperstavil plačilu zahtevanega zneska, češ, kaj bomo plačevali, če ne dobi cela občina vodovoda! Med temi svetniki so tudi inteligentni ljudje, od katerih bi človek pričakoval kaj več. Zdi se nam, da bomo enkrat morali začeti posegati v to gnezdo in napraviti konec vsemu slepomišenju. So v njem možje, ki imajo naši stranki zahvaliti mnogo, pa so na to očitvidno pozabili. Za danes naj bo ta opomin dovolj.

* Dolenskim esperantistom! Da se omogoči najširšim slojem dolenskih krajev seznaniti se z mednarodnim jezikom esperantom, ki danes že koristi vsemu svetu, vljudno vabi novomeški Esperantski klub, naj interesenti javijo svoj naslov na: Esperantski klub, Novo mesto, ki je vsakemu s podrobnimi pojasnili na razpolago.

* Kmetijsko-strojna razstava je priključena letošnjemu jesenskem velesejmu. Kmetijsko-strojni oddelek obsega vse vrste kmetijskega orodja in strojev, ki jih rabimo pri kmetijstvu vseh panog. Razstave se udeležujejo domače in tuje tvrdke. Ta razstava nudi našim gospodarjem ugodno priliko za ogled in nakup najboljšega orodja in strojev. Današnje kmetijstvo je navezano na stroje, da si s tem po eni strani olajša delo in ga ceneje izvrši, po drugi strani pa, da različna dela izpopolni in jih hitreje opravi.

* Strela zažgala kmetijo. Nedavno je strela udarila v Polčniku v hišo kmetovalca Repovža, po domače Koviča. Poleg hiše so se vnela tudi gospodarska poslopja, tako da je vse zgorelo. Repovževi, ki so bili zavarovani le za mal znesek, trpe veliko škodo.

* Pomanjkanje vode v Mariboru. Zaradi velike suše je nastalo pomanjkanje vode v mariborskem mestnem vodovodu. Kljub nepretrganemu obratovanju črpaljk podnevi in ponoči je le težko zadostiti potrebam. Poraba vode pa dnevno narašča in tako je bil mestni magistrat primoran pozvati prebivalstvo k največji štednji z vodo. Hišni posestniki so bili pozvani, naj pregledajo vse vodovodne naprave ter ukrenejo vse potrebno, da se morebitne poškodbe takoj popravijo. V lastnem interesu naj enkrat na teden kontrolirajo vodomere ter si zabeležijo stanje, da bo mogoče takoj dognati vse poškodbe pri ceveh. Prepovedano je škropljenje dvorišč in luksuznih vrtov in tudi pri kopanju je treba varčevati z vodo. Prestopki proti tem deložbam bodo kaznovani.

* Požar v Vučji gomili. Pišejo nam: Dne 29. avgusta je pogorelo pri nas posestniku Ludoviku Kerčmarju gospodarsko poslopje in poljsko orodje. Kako je ogenj nastal, se ne vé. Pogorelec ima veliko škodo.

* Nesreča v valjčnem mlinu. Te dni se je podala gospa Marija Aljančičeva, soproga veleposestnika in mlinarja na Bistrici pri Podbrežju, v valjčni mlin, da tām popravi neko malenkost. Prijela je za neko vrstico, a nesrečno naključje je hotelo, da so jo v istem hipu prijeli valji in ji potegnili desno roko med valjarje. Gospa Aljančičeva je obupno zaupila na pomoč, toda v šum, ki vlada v mlinu,

je nihče ni slišal, sama pa se kljub vsem naporom ni mogla rešiti. Tako je držala roko vso zmečkano dve uri med valjarji in ležala polnezavestna, trpeča strašne bolečine, poleg valjarjev na tleh. V takšnem položaju so jo končno našli člani družine, ki so gospodinjjo pogrešili. Poškodovani gospodinjjo so obvezali zmečkano desno roko ter ranjenko naložili na voz in jo odpeljali v Kranj k zdravniku, odtod pa z avtom v ljubljansko bolnico. Štirje prsti so popolnoma zdrobljeni. Nesreča gospo Aljančičeve je vzbudila med prebivalstvom splošno sočustvovanje.

* Griža v okolici Šmarja pri Jelšah. Od Sv. Štefana pri Šmarju nam pišejo: Pri nas se zelo širi nalezljiva bolezen griža. Posebno je okužena okolica Lekmarja. Tudi v Brezju so se že pojavili trije primeri. Umrlo je doslej za grižo že pet oseb, in sicer ena doma, štiri pa v bolnišnici v Celju. Tudi v sosedno občino Šmarje se je zanesla ta kužna bolezen. Storjeni so primerni zdravstveni ukrepi in upamo, da se bo posrečilo preprečiti nadaljnje širjenje. Vzrok tej bolezni je baje slaba voda, ker je suša vodnjake posušila. Bolezen pa je prinesel iz Srbije vojak Alojz Čokl, ki je bil poslan domov na zdravljenje.

* Modras jo je pičil. Na Tanči gori pri Črnomlju je nedavno mirno šla po požeti njivi 28letna Marija Finkova iz Tanče gore. Nenadoma je zaradi močnega vboda zakričala od bolečine. Odskočila je in se prišla za bolno mesto ob levi nogi, misleč, da jo je pičila čebela ali osa. Toda sosed, ki je prišel za njo po njivi, je blizu nje uglejal velikega modrasa, ki se je zopet zvijal v klopčič, ker je za ta dan že našel svojo žrtev. Sosed je pomagal Finkovi urno do doma, kjer so ji nogo prevezali in jo nato odpeljali z vozom v Črnomelj. Okrajni zdravnik dr. Küssel ji je takoj nudil zdravniško pomoč in ji rešil življenje.

* Mrtvec v strugi. Te dni je našla posestnikova žena Mana Prestorjeva na Gornji Beli pri Preddvoru v strugi potoka Belce moško truplo. Poklicala je vaščane, ki so truplo dvignili iz nizke vode, ga položili na obrežje in spoznali v njem 49-letnega oženjenega posestnika Franca Grilca iz Tatincev pri Predosljah. Možak je gotovo po nesreči padel v vodo in utonil. Pri padcu je dobil Grile smrtne poškodbe na glavi, zaradi česar je takoj nastopila smrt.

* Zrtev elektrike. Pri renoviranju pročelja Savnikovega poslopja v Kranju je bil zaposlen tudi Vekoslav Ahec, 27letni zidarski delavec, doma iz občine Desenič ob hrvatsko-štajerski meji. Kmalu po pričetku dela je prinesel Ahec na lesen oter v prvem nadstropju zidarju Gorjancu neko otrodje. Nato se je odstranil in odšel proti koncu odra, mimo katerega so bile v višini ograje napeljene tri žice električnega toka s skupno napetostjo 380 voltov. Tu se je Ahec menda sklonil naprej, pri tem pa je bržčas malo omahnil in zagrabil brez pomisleka z desno roko za žico. Prišel je v dotiko z električnim tokom, ki ga je močno pretresel, nakar je Ahec očitvidno v prestrašenosti pograbil še z levo roko za žico. Takoj onesveščen je obstal naslonjen na žice, katerih so se roke krčevito oklenile. Na njegov prvi krik so sodelavci spričo groznega prizora obstali kakor nemi. Truplo Aheca se je stresalo v krčevitih sunkih, zaradi prežgane kože se je kadilo izpod rok. Končno je vendar pristopil neki delavec in Aheca pograbil okrog pasu, da bi ga odtrgal od žic. Razumljivo je, da je bilo to prizadevanje brezuspešno in skrajno opasno. Poteklo je tako že več minut, spodaj pod odrom so se trumoma zbirali ljudje, ki so morali biti priče groznemu prizoru na odru. Nato je končno na nasvet nekaterih pograbil delavec sekuro, s katero je pretrgal žico in tako ustavil električni tok. Šele sedaj se je posrečilo osvoboditi Aheca. Došli zdravnik dr. Bežek je poskušal nekaj časa z umetnim dihanjem, vendar pa je bila vsa pomoč zaman.

**Če v jed ti muhe silijo
in ti bacile prineso
če v spanju muči te stenica
in bolha verna nie družica
ne srdi se moj l ubi sin!
tako j si kupi „ZACHERLIN“!**

* Samoumor pri Kočevju. V vasi Oneku pri Kočevju se je pripetil pretresljiv dogodek, ki je zelo razburil ondotno prebivalstvo. Ko je neka deklica pasla živino iz Oneka malo nad vasjo Mačkovec, je zaslišala strel in nato obupen krik. Stekla je v smeri, kjer je odjeknil strel in našla iovski čuvaja Leopolda Laknerja, ležečega v mlaki krvi. Glava je bila strahotno razbita. Kraj trupla je ležala lovska puška. Leopold Lakner je bil odšel z doma, kakor se je ugotovilo, takoj po kosilu. Poznala se mu je zmedenost, ki pa ji njegova žena ni posvetila posebne pozornosti. Odšel je v gozd nad vasjo Mačkovec, si slekel čevlje in nogavice, nato se vsedel na bližnjo skalo, vzela puško, jo akomodiral tako, da je k petelinu puške dotaknil palec desne noge, puškino cev pa si nastavil naravnost v usta. Strel mu je razbil ustno duplino, izstopil blizu čela in mu odnesel zgornji del lobanje z možgani vred. Truplo pokojnika so pustili na kraju samoumora in poklicali iz mesta orožnike, ki so sestavili o dogodku zapisnik. V obup ga je spravilo neugodno gmetno stanje.

* Avto se zaletel v konje. V Hrastniku goje v zadnjih letih nekateri kmetje tudi hmelj, sušit ga pa vozijo v Savinjsko dolino. Tako je tudi posestnik g. Majdič spravil svoj hmelj v Savinjsko dolino. Ker pa te dni sam ni utegnil, je naprosil posestnika Račka, da mu zapelje zadnji voz hmelja v sušilnico. Ko se je proti večeru vračal Raček domov, mu je med Laškim in Rimskimi toplicami pri gostilni Dolinar privozil nasproti neki avtomobil s tako brzino, da se ni mogel pravočasno ustaviti, zaradi česar se je zaletel naravnost v Majdičeve konje. Posledica je bila, da je avtomobil enemu konju zlomil nogo, drugega pa ranil na prsih. Priče pravijo, da je nesrečo zakrivil sofer, ker ni dal nobenega znamenja z hupo in ker je vozil po levi strani.

* Zanimiva obravnava v Novem mestu. Te dni je stal pred novomeškim senatom kot obtoženec A. E. iz Potočarske vasi, obtožen hudodelstva tatvine, ki se je izvršila v zelo zagonetnih okoliščinah. Lani meseca avgusta je prodal Anton Vovko, posestnik na Ratežu, na sejmu v Novem mestu par volov. Ko se je vračal s sejmišča na Loko skozi mesto, se mu je pridružil neznan moški in ga prosil, naj gre z njim na Loko, da bi mu pomagal pri nakupu volov. Vovko je ustrezal tujevi želji, na kar sta jo mahnila na Loko. Medpotoma sta našla denarnico, ki jo je tujeec spravil, čeprav je Vovko silil, naj bi jo takoj odnesla na policijo. Malo pred Loko jima je prišel nasproti neznanec in ju vprašal, ali sta našla denarnico. Kljub Vovkovemu zatrdilu, da jo ima njegov spremljevalec, je tujeec navalil nanj in mu izvlekel iz listnice v sifonju 6225 Din. Ker sta oba tuja po tem ropu začela kričati nanj, naj se takoj pobere, je Vovko preplašen zbežal. Po šestih mesecih je Vovko slučajno zagledal pred «Unionom» onega neznanca, ki mu je ukradel denar. Dal ga je identificirati in je nato vložil tožbo proti njemu. Dne 21. maja letos se je obtoženec pripeljal na Ratež in vrnil Vovku ukraden znesek. Pri obravnavi je obtoženec izjavil, da se ne čuti krivega. Zaradi pomanjkanja dokazov je bil oproščen.

* Zločinski potepuh. Štirje trboveljski otroci v starosti od 8 do 13 let so se te dni podali k sorodnikom v Sela pri Zagorju po sadje. Pri Bevkem jim je došel neznan mlajši mož in se začel z otroki prijazno pogovarjati. Trinajstletno deklico, najstarejšo med njimi, je nagovarjal, naj pojde k njemu za pestunjo, kar pa je odklonila. Tujeec se je nato odpravil dalje čez hrib, a je otroke vnovič pričakal in jih nagovarjal, naj gredo z njim, da jim bo on dal sadja in medu, ki ga ima toliko, da kar iz panjev teče. Otroci so verjeli vabljenim besedam in šli s tujeem mimo hiše sorodnikov skozi Zagorje v samotnega naselja Strahovlja v arziški občini. Tu pa je ostale tri otroke ostavil in jim izročil v varstvo svoj zavitek, čes, da je vreden 1000 Din. Obenem jim je dovolil, da lahko nabere sadja, kolikor hočejo, ker da je tod okrog vse njegovo. A deklico je prišlo v misel, da se pridno obirali sadje, dokler ni prišel posestnik Kovač. Otroci so se mu pridno priključili in jih je izvabil tujeec in da se vrnejo domov, vedno ni vrnilo. Kovač je takoj slutil zločin. Odvedel je

otroke do Kisovca in o zadevi obvestil zagorske orožnike, še prej pa je naročil svoji ženi, naj stopi v gozd pogledat, kaj je z dekletom. Kovačeva je našla deklo na samotnem kraju v gozdu vso preplašeno. Izpovedala je, da jo je neznanec davil, da se je onesvestila in da jo boli glava in vrat. Orožniki so še isti večer odpravili vse štiri otroke k sorodnikom na Selu, kjer so prenočili in se naslednje jutro vrnili v Trbovlje. Za zagonetnim potepuhom, ki so ga otroci opisali, da je star okrog 30 let, oblečen v rjavo suknjo, sive hlače, siv klubuk in rjave okovane čevlje, ni zaenkrat nobenega sledu.

* **Nesramen potepin.** Ko je šel nedavno 10letni Ciril Zupančič iz Dobrave pri Javorniku v gozd nabirat lešnike, se mu je v neki gošči nena loma približal okrog 35 do 40 let star možki, ki mu je zamašil usta, naar mu je hotel storiti silo. Džek, ki se je neznanca močno prestrašil, je začel na ves glas kričati na pomoč. Njegovega kričanja se je nesramni napadalec prestrašil ter jo popihal v notranjost gozda.

* **Dva nevarna potepuha na Dolenjskem.** Pred dnevi sta se dva moža, ki sta oblečena v liško nošo in tudi govorita liško narečje, pojavila v Težkih vodah v šmihelski občini. Nasilneža, izmed katerih je prvi star okrog 40, drugi pa kakih 25 let, sta prišla zvečer do prvih hiš in na sirov način zahtevala, da jima ljudje postrežejo z jedjo in pijačo. Ko se je znočilo, sta se rokomalharja zopet prikradla v vas Dolnje težke vode in se skrila nekje v bližini hiše posestnika Alojzija Beleta. Ko so v hiši vsi pospali, sta se lopova dvignila iz skrivališča ter vdrla popolnoma neopazeno v shrambo. Odnesla sta več oblek, mnogo perila, pa še nekaj zlatnine in drugih predmetov. Takoj nato sta se lopova podala v Gornje težke vode, kjer sta se vtihotapila v hišo posestnika Janeza Klemenčiča. Kakor pri Beletu, sta tudi iz Klemenčičeve shrambe ukradla različno obleko, balje več posod masti, steklenico brinjevca in nekaj sladkorja. A ves ta plen jima še ni zadostoval, zato sta obiskala tudi klet Franceta Bukovca, kjer sta se oskrbela s suhim mesom in slanino. Lopova sta se po teh vlomih zatekla najbrže v Gorjance, odkoder bosta najbrže še nadalje prirejela ponočne izlete v dolino, dokler jih ne prime oko postave.

* **Vodja krojnega učilišča F. Potočnik,** Stari trg 19, Ljubljana, se je povrnil z znanstvenega modnega potovanja. Tečaj 10. septembra dnevnih in večernih. Revnejšim znižano. Ugodni plačilni pogoji. Izlelava krojev. Vsak učenec ima pravico, obiskovati tečaj do popolne izobrazbe brez doplačila čez tečajni rok. Vsako leto brezplačni pouk o spremembi mode. Brezplačno posredovanje za službe.

* **Duh časa je prinesel,** da za pranje dandanes ni treba rabiti nič drugega nego Radion. Tehniške visoke šole so pregledale Radion in dognale, da je popolnoma neškodljiv perilu in da je dovolj, da perilo pol ure kuhamo v raztopini Radiona, pa bo docela čisto.

* **V primerih zastrupljenja,** ki nastanejo zaradi pokvarjenih živil, zaradi alkohola, nikotina, morfija, kokaina, je raba prirodne grenčice «Franz Josef» važen pripomoček. Zdravniške strokovne knjige navajajo, da pri zastrupljenjih s svincem voda «Franz Josef» hitro odstrani najbolj trdovratno zagatenje, ki je glavni povod mučnih napadov kolike. Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

IZ POPOTNIKOVE TORBE

Med Švicarji

(Izvirni dopis našega poročevalca.)

Bern, koncem avgusta.

Kar se tiče podnebja in zemlje, je Švica precej podobna Sloveniji. Visoki gorski kraji sličejo Gorenjski, severno-... tako zvaní Jura, napravljá v... ibov; imamo griče in... dobni Dolenjski. Ko s... deloma z železnico po Š...

domače. Naravno, da moram tu izvzeti velika mesta in slavna letovišča, oziroma zimovališča.

Švicarski kmet ima posebno lastnost, ki ga je proslavila že skozi stoletja: to je svobodoljubnost. Švicarski kmet je bil prvi, ki se je v Evropi postavil po robu svojim tlačiteljem in se osvobodil. Vsem je znana povest o Viljemu Tellu, ki jo je ovekovečil nemški pesnik Schiller v svoji drami. Štirje švicarski gozdni kantoni, ležeči ob Vierwaldstättskem jezeru, so že v 13. stoletju osnovali svojo kmetško svobodno republiko — bila je to prva republika v srednjem veku. Junaški kmetje so vodili silne boje s Habsburžani, ki so jih hoteli spet spraviti pod svoj jarem. Štirim gozdnim kantonom so sledili drugi kraji.

Tudi švicarski kmetje imajo svojega Matijo Gubca, junaka-kmeta, ki je podlegel v boju za svobodo pokrajine Ajoie (izgovori Ažvá). Bil je to Pierre Pecquignat (Pjer Pekinjá), ki so ga po nesrečni bitki plemiške čete ujele in so ga na glavnem trgu v mestu Porrentruy (Porantri) privezali na štiri divje konje ter ga razčrtvorili. Kri mučenika pa ni bila zastoj prelita. Tudi onim krajem je slednjič zasijala svoboda in hvaležni narod je postavil svojemu prvoboritelju na mestu, kjer je umrl mučeniške smrti, krasen spomenik.

Čeprav govorijo Švicarji štiri jezike (nemško, francosko, italijansko, romansko), se vendar čutijo kot en narod. Ne enotnost plemena ali jezika, pač pa volja, držati se skupaj, povzročá, da so državljani ene dežele, en sam narod in da je ta dežela močna država, pa naj si bo še tako majhna. Dokler traja takšna volja med vsem švicarskim narodom, v nemških, francoskih, italijanskih in romanskih pokrajinah, bo ohranila Švica neokrnjeno svojo življensko moč in se ji ni ničesar bati, če se tudi vsepovsod okoli nje še tako naglašá načelo narodnostne države.

Kar se tiče tako zvane «plemenske» in «narodnostne» strpnosti, se imamo mi Jugoslovenci naučiti od Švicarjev ne samo mnogo, temveč sploh vsega.

Velika večina Švice je pokrita z Alpami, ki so mnogo višje od naših. Imamo celo vrsto vrhov, ki so visoki od 3500 do 4800 metrov. Seveda v teh višjih legah, kjer so ledeniki in večni sneg, ni nikakega prebivalstva. Stalne naselbine so šele pod 1600 metrov.

Pod takimi razmerami je življenje švicarskega kmeta gori v Alpah zelo težavno. Kmet ima tu neprestan boj z naravo. Sneg leži tukaj pol leta, po nekod po višjih legah do osem mesecev. Naravno, da v kratkem poletnem času uspevajo samo nekatere rastline, n. pr. krompir, ne pa žito. V dolgi zimi se kmetje bavijo s popravilnim poljskega orodja in predvsem z lesnimi rezbarijami. Njihovi izdelki so prav čudoviti in so ponekod na visoki umetniški stopnji. Zasluzek je dober, ker nebroj tujcev, ki prihaja v deželo, te stvari prav rado kupuje. Zelo bi bilo želeli, da bi se ta rezbarski obrt presadil tudi k nam na Gorenjsko. Opozorjam merodajne činitelje na to, ker ne dvomim, da bi ta nova panoga domače industrije lahko nosila našim kmetom prav lepe dohodke.

Ko sneg skopni, mora Švicar najprej odstraniti s polja vse kamenje, ki pribodni pozimi s plazovi navzdol, ali pa ga splavijo in navalijo hudourniki, nastajajoči zaradi kopnenja snega in ledu. To je zelo zamudno in težko delo. Pri tem in pri setvi mora silno hiteti, če ne se mu septembra lahko pripeti, da mu sneg zapade prej, nego je mogel spraviti pridelke domov.

Kar pri tujcu v švicarskih vaseh zlasti vzbujá pozornost, sta snaga in red. Tako snažnih vasi menda ni na vsem svetu. Pri tem je treba pogledati le tri stvari: stranišča, gnojišča in vodnjake. Vse to je tu v vzorni snagi. Izplačalo bi se, da napravijo enkrat naši kmetovalci poučen izlet v Švico.

Česa se ne bi tu vsega naučili! Samo o sirarnah in mlekarnah ter o njihovem ustroju bi lahko napisal knjige. Velike in male elektrarne so poglavje zase, tujski promet pa še posebej. Skratka, kljub večinoma nerodoviti zemlji in težkim prilikam živi švicarski kmet dobro, ker

je znal vse, kar mu nudi ravna rodna zemlja, obrniti v svojo korist.

Zeleti bi bilo, da merodajni faktorji pustijo po izvedencih preštudirati življenske razmere švicarskih kmetov z namenom, da marsikaj koristnega iz Švice presadijo k nam. V težkih gospodarskih razmerah, v katerih živimo, je treba gledati na vse strani, kako bi se mogli odpreti našemu kmetu novi viri dohodkov, predvsem sigurnih in stalnih dohodkov.

Dr. B.

LJUDSKO VSEUČILIŠČE

O vremenu

V zadnjem članku pod to rubriko smo navedli nekaj znakov, po katerih more vsakdo s precejšnjo gotovostjo sklepati, da bo v kratkem nastopilo deževno vreme. Nič manj ali pa še važnejši so znaki bližajoče se nevihte, saj je ta zlasti poljedelcu skoraj vedno jako nezaželjena, ker mu večkrat uniči sadove napornega dela.

Tu hočemo navesti nekaj znakov, ki nam naznanjajo nevihto. Pred vsem pa moramo tu poudarjati, da veljajo ti znaki le zadnje ure pred nevihto, ki se po nebesnih pojavih ne da napovedati za dan ali več naprej.

Bližajočo se nevihto naznanja soparica v zraku. Marsikdo zamenjava soparico z vročino, dasi se ta dva pojavi prav močno ločita. Včasih tudi pri vročini 35 stopinj Celzija ni občutiti nikake soparice, večkrat pa je že pri srednji vročini prav neprijetno soparno. Soparico občutimo jako neprijetno, bolj kot veliko vročino. Da se ta dva pojavi zamenjajeta, je vzrok ta, da nastopa soparica navadno z vročino. Kaj pa je prav za prav soparica in zakaj jo ljudje tako neprijetno občutijo? Vzrok je velika množina vlage v zraku. Ta otežuje telesno izhlapevanje; odtod neprijeten občutek na našem telesu. Ko je zrak tako prenasičen z vlago, prav rada nastopi padavina v obliki nevihte.

Jako zanesljiv znak nevihte so tako zvana drevesa. Oblaki se začno kopičiti drug vrh drugega najprej v obliki stolpa, nato pa v obliki gobe ter zrastejo nad glavnim oblakom, se dvigajo proti nebu, se nato raztegnejo in razširjajo okrog oblaka belkasto tančico.

Znak bližajoče se nevihte je dalje kopičenje in družitev brezštevilih majhnih okroglih oblakov vrh večje skupine oblakov. Ti oblaki se začno kopičiti v drevesa in prineso v par urah nevihto.

Nastane še eno vprašanje, namreč: Ali bo nevihta, ki nastaja ali ki je že izbruhnila, dosegla kraj, s katerega opazujemo? Pomnimo pred vsem, da se nevihta pomika skoraj vedno od zahoda proti vzhodu. Nevihta, ki jo vidimo nastajati ali izbruhniti na zapadu, nas bo skoraj gotovo doletele; nevihta pa, ki je nastala na severu, jugu ali vzhodu skoraj gotovo ne bo prišla do nas ali pa nas bo prizadela v jako mali meri. Z gotovostjo lahko računamo, da nas preteča nevihta, katere grom ali strela smo že zdavnaj videli, ne bo doletela ali pa le neznatno dotaknila, če se soparica pred dežjem občutno izgublja, če se dvigne veter, preden se približa nevihta.

Tu smo navedli nekaj znakov, po katerih more vsakdo, ki se skrbno drži podanih navodil, vedeti, kakšno bo vreme v bližnji prihodnosti.

Poleg nešteti nebesnih znamenj, ki nam napovedujejo vreme, je še mnogo drugih znakov, ki so dobrodošli onemu, ki jih prav razume. Take znake nam dajejo na primer nekatere živali in rastline, o čemer bomo tu o priliki razpravljali.

Kot pa smo že poudarjali, lahko napovemo vreme le za kratek čas naprej. Čitatelja pa gotovo zanima vprašanje, ali je mogoče napovedati vreme tudi za daljšo dobo, morda za celo leto naprej. Metereologija, to je veda, ki se bavi s tozadevnimi vprašanji, napreduje z ogromnimi koraki in je upati, da bo imelo človeštvo kmalu tudi od njenih nauk ogromne koristi.

Tu se ne bomo spuščali v podrobno razmotrivanje vseh teh vprašanj, ker so danes še majhne praktične vrednosti. Omeniti hočemo le ključ za vremensko napoved, ki ga je napravil slavni zvezdoslovec Heršelj in ki ga je na primer dunajska kmetijska družba spoznala za najbolj zanesljivega. S tem ključem lahko izve vsakdo vreme za celo leto naprej, ako ve, kdaj se izpremeni luna, to je: ob kateri uri nastopajo prvi krajec, ščep, zadnji krajec in mlaj. Pomeni pa, kadar se luna izpremeni:

ob uri	po leti	po zimi
12 — 14	veliko dežja	sneg in dež
14 — 16	spremenljivo	lepo
16 — 18	lepo	lepo
18 — 22	lepo pri severu ali zapadu, dež pri jugu	dež in sneg pri jugu in zapadu
22 — 24	lepo	lepo
24 — 2	lepo	mrzlo, če ni jugozapadnik
2 — 4	mrzlo z dežjem	sneg in vihar
4 — 6	dež	sneg in vihar
6 — 10	spremenljivo	dež pri severozapadniku, sneg pri vzhodniku
10 — 12	veliko dežja	mrzlo in mrzel veter

Po tem ključu lahko določimo vreme posamezno za vsako dobo od lunine spremembe do druge in za vse leto naprej. Pri tem se razdeli leto na dva dela, t. j. na leto in zimo; za leto velja čas od 15. aprila do 16. oktobra, ostali čas pa za zimo. Po opazovanju so dognali, da je ta ključ precej zanesljiv. Z lastnim opazovanjem se čitatelj lahko o tem prepriča. Če pravimo, da je ključ precej zanesljiv, se to še ne pravi, da drži v vseh primerih brezpogojno.

ŽENSKI VESTNIK

JAGODASTO GRMIČEVJE.

V avgustu in septembru zahteva jagodasto grmičevje posebne paznje in nege, ako hočemo imeti prihodnje leto obilen pridelek.

Novo nasade pripravimo sedaj, v zgodnji jeseni, ako nismo že spomladi dovolj nasadili. Ker jagodasto grmičevje posebno občuti slabo pripravljeno in nezadostno pognojeno zemljo, moramo posvetiti posebno skrb še zemlji. Da pripravimo zemljo za nov nasad, moramo prekopati (zrigolati) 50 do 60 cm globoko, temeljito pognojiti s predelanim hlevskim gnojem, in če manjka kaka vrsta zemlje, jo priskrbeti.

Rdeče maline uspevajo najbolje v težki ilovnati ali kameniti zemlji. Če je zemlja peščena ali če je samo črna prst (humus), treba za maline dodati ilovnate zemlje. Rdeči ribez in kosmulja ljubita istotako težko, že prenojeno zemljo, dočim ljubi beli ribez lahko zemljo.

Lepo močno ribezevo grmičje sadimo na poldrugi meter razdalje. Dasi se tako daleč ne razširi, potrebuje vseeno toliko prostora, že zaradi lažjega obdelavanja. Isto velja za kosmuljo.

Maline in ostrožnice sadimo lahko na več načinov. Za njivski nasad nasadiš v enake vrste brez podpor ali brajd, na dva metra razdalje. Posebno pravilno je, če posadiš maline t. j. posamezne grmičke h poldra do dva metra visokemu kolu in pustiš na vse strani en meter prostora. Tretji način je posajanje ob brajdah. Tu stoje grmiči v vrstah na pol metra razdalje, posamezne vrste pa poldrugi meter vsaksebi. Kole brajd lahko zvežemo z remeljni ali pa z žico.

Toda sedaj ne posajamo samo, ampak tudi gojimo v splošnem vse jagodasto grmičevje. Prvo pridejo maline, ki prav za prav niso grmiči, ampak samo polgrmiči, t. j. vsi poganjki dosežejo starost samo dveh let in potem odmro, da naredijo prostor novim poganjkom. Po tem se ravna tudi nega malin. Pri posajanju, oziroma

presajanju porežemo poganjke do pol metra. Ti poganjki potem cveto in rode prihodnje leto. Po dozorenju pa so te šibe brez vrednosti, zato jih že v poznem poletju odrežemo pri tleh in odstranimo. Ostanajo samo mladi poganjki, ki so zrasli spomladi in še niso rodili. Toda tudi od njih odberemo pri vsakem grmiču le pet do šest močnih poganjkov, vse drugo pa odrežemo. Če pa imamo nasad za brajdo, tedaj pač primerno obrežimo, ampak ne privežimo h kolom pred spomladjo.

Zelo važno je, da po rezanju lesa zemljo dobro zrahljamo, plevel pa ves pospravimo. Nato pognojimo še z gnojnico ali še bolje s predelanim hlevskim gnojem, ki ga natresemo okoli grmičevja.

Pri ribezu in kosmulji porežemo vse poganjke, kar jih je odveč in ki so poginili iz korenin. Staremu grmičevju pustimo vsako leto nekaj poganjkov iz korenin, in mesto njih porežemo stare grčave veje, ki le slabo odganjajo. To opravilo imenujemo pomlajanje, ki se enako ponavlja in ki ohrani grmiče dolgo časa močne.

Kosmulja se na lahek način razmnoži meseca avgusta ali septembra. Pripognemo vejo starega grma k tlom, jo pripnemo s kljukico in zasujemo z zemljo. Do spomladi se tvorijo iz očesc, zasutih z zemljo, korenine; vejo pa odrežimo od matičnega grma in jo presadimo kot samostojen grmič na stalno mesto.

Požlahtnjenje ribeza in kosmulje se vrši meseca septembra in sicer, ako hočemo cepiti v krono na visoka debla. Za podlogo rabimo ravno rastoče steblo zlatega ribeza (*Ribes aureum*), ki ga dobimo v drevnicah ali pa vzgajimo iz potaknic. Cepljenje treba v jeseni dobro pognojiti.

VRTNA DELA V SEPTEMBRU.

Paradižnik sedaj zori. Listje mu je treba porozati, da pride dovolj solca do vseh še nezrelih sadov.

V tem mesecu treba posejati zimsko solato, motovivec, špinačo. Presadi se prva setev zimске solate. Čas je tudi, da posadimo šalotko in zimski česen.

Presadimo mačehe, marjetice, potočnice in druge dvoletnice. Pripravimo grede za tulipane, hijacinte in druge čebulnice.

Prazne grede pognojimo, prekopljemo in nasadimo še endivijo.

Premetati je treba kompost in ga potresti z apnenim prahom. Vrtno trato je treba pokositi in pota osnažiti.

Že zrelo sadje oberimo in pobirajmo vse, kar odpade. Kar je neporabljivega sadja, spravljajmo v kak sod, da si naredimo sadni jesih, ki je zelo zdrav. Pobirati pa moramo vse odpadlo sadje, da se ne širi gniloba in črvičnost na ostalo zdravo sadje. Radi lažjega pobiranja treba pokositi travo pod sadnim drevjem, oziroma po sadovnjakih.

O OBIRANJU SADJA.

Stara in splošno znana je izkušnja, da rahlo in varno obiranje sadja obvaruje isto otiskov in poškodb, in da se tako obrano sadje drži mnogo dalje in bolje kakor pa z drevja otrseno.

Pri obiranju je priporočljivo, da ne oberemo vsega sadja naenkrat. Samo lepo in popolnoma že zrelo sadje treba obrati, drugo pa pustiti na drevju, ker se potem vsa redilna moč drevesa osredotočuje na preostalo sadje in mu pomaga, da se kmalu poredi in dozori.

Ako najdemo pri drugem obiranju še kaj slabega sadja, ravnajmo istotako kakor prvokrat. Zopet ga pustimo dalje na drevesu v boljšo dozorev. Na ta način pridelek sadja lahko znatno pomnožimo.

Slabo sadje, ki samo pada z drevja in ki ni dobro za na trg, pa najbolje uporabimo kot krmo za živino. Kuhano seveda. Krave dajejo po sadju mnogo in dobrega mleka.

sije na nočnem nebu in tako tvori celoto.

Slična celota se vidi pri 7 prednostih, katere ima

Schicht
Terpentin-
Milo s svojimi prednostmi

HRIPAVOST.

Hripavost je nekaj zelo neprijetnega; govoriti moraš, a ne spraviš čistega glasu iz grla; zraven te peče in praska po grlu.

Hripavost pride največkrat od prehlajenja, zlasti če si razgret pil mrzlo vodo ali se prehladil v noge; včasih pa postane človek hripav tudi, če veliko govori ali pa veliko joka.

Protih prehladu pij v postelji vroče mleko z rumenjacom ali pa bezgov čaj z medom, da se spotiš. Pomaga tudi aspirin, ki ga dobiš v lekarni. Vrat masiraj z vinskimi cvetom.

Zelo dobro sredstvo proti hripavosti je kuhano pivko z rumenjacom in medom. V četrt litra piva deni štiri rumenjake, žlico medu in na ognju toliko časa mešaj, da zavre, nato pij kolikor mogoče vroče.

Kdor je hripav, se mora varovati dima in kajenja, prepriha, govorjenja in mokrih nog. Hripavosti ne smeš omalovaževati ali zanemarjati, ker se lahko razvije v kroničen katar. Če si podvržen hripavosti pri vsakem najmanjšem prehlajenju, potem je najbolje, da vprašaš zdravnika za svet.

Za kuhinjo

Dušeno gobe. Gobe lepo očisti in zreži. Nato jih popari in ocedi. V kozo deni pol žlice masti, zarumeni malo zrezane čebule in stresi poparjene gobe na mast, premešaj in duši, večkrat prilivaje po žlico vode. Nato potresi gobe z eno kavino žlico moka in večkrat premešaj, da moka malo porumeni. Nato še osoli, dodaj eno žlico kisle smetane, malo popra in zrezanega peteršilja. Ko je vrelo še četrt ure, je jed gotova.

Gobe z rižem. V kozo razbeli dobro žlico masti, na masti pa zarumeni malo čebule. Nato daj na mast zrezanih in poparjenih gob in jih duši deset minut. Potem osoli, dodaj malo popra, zelenega peteršilja in zalij z vodo ali z juho, ravno toliko da je riž pokrit z vodo. Dobro premešaj in pokrito duši pol ure. Če riž ni še dovolj kuhan, prilij še malo vode in duši še par minut.

Kisle kumarice v kozarcih. Kisle kumarice pripraviš za zimo na naslednji način: Kumarice operi in jih ocedi na situ, da se osušijo. Nato jih polagaj v steklenico, eno poleg druge, da ne preostane nič praznega prostora. Ko je steklenica polna, deni dve pesti soli, par lavorikovih listov, nekaj zrnov popra, list vinske trte (če imaš, tudi par listov od višnje) ter vejico kopra, nato nalij prevretega in ohlajenega kisa, nakar zaveži

dobro s pergamentnim papirjem. V 14 dneh so tako vložene kumarice že dobre za jesti.

Zelenjava kot solata v kozarcih. Kilo korenčka, kilo peteršilja, kilo zelenih paradižnikov, vse lepo operi, korenček in peteršilj ostrgaj in zreži na kolikor mogoče tenke ploščice, vse skupaj dobro osoli in nasoljeno pusti stati 24 ur. Nato odcedi in naloži v steklenico s širokim vratom. Daj 10 do 20 zrnov celega popra, malo muškatovega cveta, dve zrezani čebuli in nalij prekuhanega in ohlajenega kisa. Nato zveži s pergamentnim papirjem. To daš pozimi k pečenki mesto solate ali kislih kumaric.

Praktični nasveti

Endivija. Dobro je, ako čez zimo pustiš na vrtu nekaj lepih endivijinih rastlin. Samo jih ob posebno hudem mrazu nekoliko zravnaj. Spomladi posadi potem te rastline, toda ne v bližino kake druge zelenjave, ki cvete ob istem času kakor endivija. Ko je seme dozorelo, ga shrani in vsej sredi maja meseca. Bolje je pa, ako vzameš staro seme in novo shraniš za drugo leto. Seme od lanskega leta je namreč boljše od letošnjega. Sicer je pa seme endivije kaljivo deset let.

Poraba sadnih tropin. Sadne tropine, to so iztisnjeni ostanki sadja pri napravljanju mošta, so kaj dobra krma za živino. Posamezno govedo sme dobiti na dan 8 do 9 kg tropin. Tropine lahko tudi nasolimo, jih dobro natlačimo v kako posodo, najbolje v kad, in jih dobro pokrijemo, da ne pride zrak do njih. Tako nasoljene tropine se dajo ohraniti dolgo časa in porabiti za krmljenje.

Skrivnostna roka

(Pripovedka.)

Na Zatišju je zapel mrtvaški zvonec. «Mrlinac se je preselil», so si pravili vaščani. «Pa toliko bogastva je zapustil!»

«Več me ne bo terjal!» si je oddahnil Hlodar, njegov dolgoletni dolžnik. «Kadar je mogel, me je potresel. No, zdaj bo vendar utihnil.»

Možaku so vzrojile nepoštene misli. Njegov dolg si pokojnik najbrž ni zapisal in zato nihče ne ve, koliko mu dolguje. Ako ga bo kdo opomnil, tedaj bo utajil polovico, nasprotno pa bo molčal, ako bodo drugi molčali.

Hlodar se je ustrašil svojega sklepa, čim ga je napravil. Polagoma pa se ga je navadil in poslušal, kdaj ga bo kdo potresel, naj vrne posojilo. Minulo je nekaj tednov, ne da bi ga kdo opozoril.

Bilo je v noči prvega kvatrnega tedna po Mrlinčevi smrti. Hlodar je ležal na postelji, a ni mogel zaspati. Morila ga je slaba vest.

Stresel se je, da je zaškripala postelja; nekdo je potrkal na okno.

«Kdo je?» je dihnil izpod odeje.

«Tvoj upnik... Dobro se me spominjaš...»

«Mrlinac!» se je prestrašil in jecljal: «Vse ti bom povrnil.»

«Jutri ob tem času pridem... Pripravi denar kakor na pokopališču, ko zaspijejo rakev. Hlona okno!»

«Bom z obrestmi do zadnjega beliča.»

Duh je bolešno zaječal, na kar je zabobnelo dar je pogledal okrog sebe, kazalec je kazal dvanajsto uro.

Drugi dan je pripravil denar ter ga položil na okno, preden je legel k počitku. Točno ob polnoči je zunaj glasno zabučalo.

«Kje je denar?» se je oglasilo kakor daljni odmev.

«No oknu, kakor je bilo naročeno...»

Iz teme je segla skrivnostna roka z zabrekli mrtvaškimi prsti, nikjer ni bila priraščena telesu, brezslušno je pobrala denar in izginila v temino.

Mrlinčev prvi dedič je našel drugo jutro na oknu večjo vsoto denarja, ne da bi vedel, odkod mu je bilo poslano.

MALI OGLASI

Gostilna in posestvo naprodaj.

Proda se iz proste roke na prometnem kraju na Dolenjskem tik farne cerkve gostilna z več sobami, eno kuhinjo, dvema kletema. V hiši se nahaja tudi poštni urad. Poslopje je pripravno tudi za trgovino ali obrt. Pri hiši so njive, travniki in gozdi. V primeru, da se ne proda, se dá tudi v najem. Cena in najemnina po dogovoru. Več se izve pri oglasnem oddelku «Domovine».

Iščem vajenca.

ki bi imel veselje do kolarskega obrta, poštenih staršev, od 14 do 16 let starega. Hrana in stanovanje v hiši. Sprejem ga takoj. Naslov: Ivan Čemažar, kolarski mojster, Forme št. 9, pošta Škofja Loka.

Krepak mizarski vajenec

ki ima veselje do mizarskega obrta, naj se zgleda pri mizarskem mojstru Vinku Tepini na Jezerskem nad Kranjem.

Zimnice (modroce)

vrhne in spodnje, otomane, razne divane žimo, afrk. cvilih in vse potrebščine prodaja najceneje tapetnik Rudolf Sever, Ljubljana, Marijin trg 2.

Hišo z gostilno in mesarijo

na prometnem kraju kupim ali vzamem v najem. — Ponudbe na oglasni oddelku «Domovine» pod šifro «Takošnjanje plačilo».

Vilo ali hišo

z vrtom, v Ljubljani kupim v ceni do 150.000 Din. Najraje v Sp. Šiški ali v mestnem delu Rožne doline. — Ponudbe na oglasni oddelku «Domovine» pod šifro «Plačilo takoj 98».

Posestvo

obstoječe iz 35 mernikov posestva, 2000 kg pridelanega sena, 5 johov ne izsekanega gozda, v najboljšem stanju, naprodaj proti takojšnjemu plačilu za Din 50.000. Posestvo je oddaljeno 10 minut od železniške postaje Mirna, katera okolica je v razvitju že se nahajajoče dobičkanosne industrije. — Ponudbe na naslov: Franc Jelenc, posestnik, Mirna, Dolenjsko.

Prodajalka

z daljšim spričevalom, želi premeniti službo v mešano ali manufakturno trgovino. — Cenjene ponudbe na oglasni oddelku «Domovine» pod šifro «Poštena 69».

Inteligentna deklica

želi vstopiti pri boljši rodbini v Ljubljani, brezplačno, kjer bi se učila kuhanja. Nastopi takoj. — Naslov v oglasnem oddelku «Domovine».

Invalid

želi službo vratarja ali kaj sličnega. — Ponudbe na oglasni oddelku «Domovine» pod šifro «Invalid». 27897

Fant

star 24 let, sposoben za vsako delo, želi primerne službe za takoj. — Naslov v oglasnem oddelku «Domovine».

Kot delovodja

želi nameščenja bivši večletni delovodja, izprašan strojnik, zanesljiv v vsakovrstnih delih in zmožen izvrševanja narišb. — Dopise na podružnico «Domovine» v Mariboru pod «Delovodja».

Kdor ljubi smeh

naj naroči knjigo

Damir Feigel: TIK ZA FRONTO

Cena Din 14.—, poština Din 3.—

Naroči se v knjigarni Tiskovne zadrage v Ljubljani
Prešernova ulica 54

Trgovsko izobražen

želi kakršnekoli službo. — V slučaju razpolaga z Din. 50.000 — Naslov v oglasni oddelku «Domovine». 27940

Protih garanciji

iščem mesto skladiščnika, inkasanta ali primerno. — Ponudbe na oglasni oddelku «Domovine» pod «Vesten».

Več zidarjev

potrebuje za stavbe v in izven Ljubljane «Ljubljanska gradbena družba». — Slomškova ulica št. 19. 27400

Samostojne ženske

resne gospodične iščemo za Ljubljano in potovanja. Trgovsko naobrazene imajo prednost. — Zglasiti se med 12. in 2. uro v hotelu «Slon. 35. 27923

Sreske zastopnike

za vse srese ljubljanske oblasti sprejme svetovna tvrdka za razprodajo v vsakem kmečkem gospodarstvu potrebnega stroja. — 1200 mesečne plače in provizija. Samo resni in delavni reflektanti naj se zglasijo osebno dne 8. in 9. t. m. v Ljubljani, Rimska cesta 23 — Hrovatin. 27880

Izvrstna perica

sprejme pranje in krpanje na dom. Švabičeva ulica 7. 27866

Učenca

močnega in inteligentnega, boljših staršev, sprejme v trgovino mešanega blaga Peter Šetina, Radeče pri Zidanem mostu. 27928

Učenko

Stajerko, boljših staršev, staro 14—15 let, ki ima najmanj dvorazredno meščansko šolo z dobrim uspehom — sprejemem v večjo trgovino z mešanim blagom, z vso prosto oskrbo v hiši. A. Potokar, Vranksko pri celju. 278

Nadmlinarja

iščem za valjni mlin v Sloveniji. Oziroma se samo na prvovrstno kvalificirano moč. Ponudbe s priloženim prepisom spričeval na oglasni oddelku «Domovine» pod šifro «Valjni mlin».

Brivski pomočnik

če mogoče tudi onduler, dober delavec, dobi stalno službo takoj. — Plača po dogovoru. Brivnica Oblak, Škofja Loka. 27892

Pletilje

z lastnim strojem sprejemem takoj v Rožni dolini 5/13. 27915

Stare sode

dobro ohranjene, različne velikosti, primerne za jabolčnik in veliko

prešo za sadje

kupi Rudolf Dergan, trgovec, Laško. 27704

Majhna listnica

z denarjem in uro se je našla pred par dnevi. Naslov najditelja pove oglasni oddelku «Domovine».

Seno

v balah, sladko in polsladko, kupim. Reflektiram le na vagonске dobave. Ponudbe na oglasni oddelku «Domovine» pod šifro «Seno 22».

Listnica uredništva

Šklendrovec. Ker je brez podpisa, se ne objavi.

ZANIMIVOSTI

× Moriles Matteottija aretiran. V majhnem italijanskem kraju Campione ob Luganskem jezeru, ki je popolnoma obdan ob švicarskega ozemlja, je bil aretiran morilec italijanskega socialističnega vodje Matteottija Cesare Rossi z damo, ki je bila v njegovem spremstvu. Italijanski policijski organi v Campione so že teden dni pred aretacijo postavili Rossiju past. Dama, ki je bila z njim aretirana, je italijanska policijska agentka, ki ga je pregovorila, da je napravil izlet v Campione.

× Trgovina z dekleti na Poljskem. Zadnje čase se je trgovina z dekleti na Poljskem zelo razvila. Ne mine skoro dan, da bi ne izginilo iz Var-

šave in drugih večjih mest nekaj mladih deklet. Oblasva si na vse načine prizadevajo, najti nesrečne žrtve brezvestnih zvodnikov, toda njihov trud je večinoma zaman. Poljska javnost je ogorčena, da je zlasti Južna Amerika preplavljena s poljskimi dekleti. Tam smatrajo mlade Poljakinje brez izjeme za prostitutke. Poljakinja in prostitutka sta za južnoameriško javnost istovetna pojma. Poljska oblastva razmišljajo, kako bi se dala trgovina z dekleti preprečiti. V ta namen so poostrila nadzorstvo na vseh večjih kolodvorih in poslala v obmejne kraje celo armado detektivov, ki se jim pa le redko posreči izslediti agente in iztrgati iz njihovih krempljev nesrečne žrtve. Zdaj se je policija začela zanimati za lastnice javnih hiš in posredovalnic, o katerih je prepričana, da so obenem zvodnice. Poljski listi pozivajo vlado, naj s posebnim zakonom odpravi vse javne hiše, da se omeji prostitucija in trgovina z dekleti. Policija je odredila strogo nadzorstvo nad plesnimi šolami, nočnimi lokali in filmskimi šolami, ki zadnje čase tudi zalagajo javne hiše z dekleti.

× **Dediščina v obliki krvniških vrvi.** Krvniške vrvi, štiri po številu, je zapustil svojim dedičem bivši turški veljak Adam paša, ki je umrl sedaj v New Yorku 100 let star. Mož je bil veljak še v onih lepih turških časih, ko je sultan pošiljal svojim vezirjem in drugim veljakom, če so se mu kaj zamerili, svilene vrvice z ljubeznivim nasvetom, naj se obesijo. Če kdo takemu nasvetu ni sledil, so ga obesili drugi ali pa prikrajšali za glavo. Adam paša je bil trikrat tako počaščen. Dvakrat je prišel sultan zopet v dobro voljo ter je dal razumeti, da se je s pošiljatvijo samo pošalil, tretjič je bila pa stvar zelo resna. Ko so neke noči prišli krvniki, da ga spravijo na oni svet, ker se je sam še vedno obotavljal, so ugotovili v svoje zadovoljstvo, da je zadeva že urejena in da se je zgodila sultanova volja. Paša je namreč visel na oknu svojega dvora. Ob slabih razsvetljavi niso opazili, da ima mož noge lepo podstavljene. Zvijajo so spoznali šele potem, ko je bil paša že na varnem daleč preko meje, kjer je poprej tudi previdno naložil svoje premoženje. Krvniške vrvi je čuval stavec z veliko pijeteto.

× **V Rusiji so se začeli resno brigati za pravice otrok.** Vprašanje otrok in zasiguranje njihovih pravic spričo zelo pogostih razporok je v Rusiji neprimerno bolj pereče kakor v zapadni Evropi, kjer rodbinske vezi niso tako zrahljane in kjer ima deca v rodbini trdno oporo. Zadnje čase posvečajo v Rusiji pravicam otrok, zlasti lastninskim, vedno večjo pozornost. Kot najvažnejši ukrep v tej smeri je omeniti odredbo sovjetske vlade, s katero so dobile ženske pravico zahtevati alimente. Po novem zakonu morajo vsi moški, ki so dolžni plačevati alimente, naznaniti podjetjem in ženskam, katerim plačujejo alimente, vsako izpremembo bivališča in povišanje plače ali dohodkov. Alimente se računajo kakor običajno v odstotkih od plače, odnosno dohodkov. Nihče, kdor mora plačevati alimente in živi od dohodkov, ne sme prodati svojega imetja brez dovoljenja dotične ženske, ki ji plačuje alimente. Sovjetska vlada je poskrbela tudi za socialno zaščito nedoletnih otrok in sirot brez roditeljev. Mačehe in očmi morajo skrbeti za tuje otroke, če so njihovi roditelji umrli ali če nimajo sredstev za vzdrževanje dece. Na drugi strani so pa dolžni pastorki in pastorki podpirati siromašnega očima ali mačeho, če je on ali ona skrbela za nje vsaj deset let. Sovjet ljudskih komisarjev je sprejel še en zakon, po katerem nedoletni otroci, ki še niso stari 18 let, pa so zakoniti dediči svojih roditeljev ali sorodnikov, ne morejo izgubiti dednih pravic niti v primeru, če bi roditelji ali sorodniki v oporoki to izrecno določili. Tako sovjetski zakon neposredno vpliva na voljo, izraženo v oporoki. Sovjetska vlada se peča tudi s problemom, kako podpirati deco z denarjem, brezplačnim lečenjem, prehrano itd. Vsa krajevna oblastva morajo določiti v proračunu posebne postavke za siromašno deco. Gmotno podporo bodo dobivali v bodoče otroci, ki jih vzgajajo in rede siromašne matere, dalje otroci siromašnih rodbin s številnimi člani in deca, ki trpi pomanjkanje radi brezposelnosti, boleznih ali odsotnosti roditeljev. V splošnem si sovjetska vlada prizadeva,

„Vsi me imajo radi“

pravi razumna Mica. „Moški so pazljivi in mi prinašajo darove, toda eden me je ugodno iznenadil, ker praktično misli: Prinesel mi je RADION!“

Varuje perilo!

deva, da zniža število otrok brez nadzorstva, kar se je deloma že posrečilo. Malokatera država skrbi za otroke tako, kakor sovjetska Rusija, ki je na polju socialne zakonodaje v razmeroma kratkem času dosegla presenetljive uspehe.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

Bolnik.

Žena prihiti k zdravniku in reče: «Ah, gospod doktor, pridite hitro k mojemu možu, ki ne more ne sedeti, ne ležati, ne stati, ne sloneti...»

Zdravnik (jo prekine): «Kaj, če bi še poskusil, obesiti se...»

Predavanje o oslu.

Učitelj (nepazljivemu učencu): «Če govorim o oslu, nimaš gledati skozi okno, temveč naravnost v mene...»

Prebrisanec.

Gospod (šoferju): «Koliko stane vožnja do Čepovja?»

Šofer: «Stirideset dinarjev.»

Gospod: «In koliko prevoz prtljage ki jo imam s seboj?»

Šofer: «To ne stane pri meni nič!»

«Gospod: «Dobro, potem vzemite prtljago, jaz pa bom šel peš...»

Bolha uide.

Ciganček (očetu): «Ali smem vjeti in ubiti uš, če me ugrizne?»

Cigan: «Smeš.»

Ciganček: «No, in če me bolha ugrizne, smem tudi njo vjeti?»

Cigan: «Ne.»

Ciganček: «Kaj se to pravi, da smem uš vjeti in ubiti, bolhe pa ne?»

Cigan: «Bolha ti vendar uide, sinko...»

Pred sodnikom.

Sodnik: «Vi ste obtoženi, da ste na hrbtu svoje žene razbili stol.»

Obtoženec: «Gospod sodnik, to je bil samo nesrečen slučaj.»

Sodnik: «Ali niste nameravali udariti žene?»

Obtoženec: «Hotel sem, samo nisem hotel razbiti stola...»

Rešena prošnja.

Na gospodarsko šibkega Matijo je pritisnil davčni vijak. Prijel je poziv, naj plača zaostanke,

...u bodo zarubili tele. Mož se je pritožil, svojo prošnjo je vtaknil v žep, da jo ponese na pošto, prej pa se je namenił nakositi nekaj detelje za živino.

Slekel je suknič ter ga položil na mejo. Opazil je suknič domači kužek, ki si je v njem izbral udobno ležišče, s papirjem pa se je živahno poigraval. Pošteno ga je ogrizel in opremil z odlični svojih umazanih krempljev.

Kamenoseška industrija

ustanovljena 1860.

Alojzij Vodnik

LJUBLJANA, poleg glavnega kolodvora

Cerkvena častna dela: altarji, prižnice, obhajilne mize itd. Marmornate plošče za pohištvo, elektromonterje, strojarje, trgovske pulte, mernice, kopalnice, stopnišča, in veče v vseh barvah. Nagrobni spomeniki, mavzoleji, rodbinske grobnice, kapele. Marmornati kamni za salone in elegantna stanovanja. Kameniti ližaki za kuhinje. 133

ŽIMA

za modroce, najboljša in najcenejša, pri M. Masterl, tovarna žime, Stražišče pri Kranju.

Lanino

(laneno slamo)

kupuje v vsaki množini po zelo visokih cenah

Tovarna motvoza in vrvarna d. d. Grosuplje pri Ljubljani. 203

Iščemo osebe

v vseh mestih

kot vodje filialk. Posebnega znanja, skladišča ali kapitala za podjetje ne zahtevamo. — Mesečni dohodki okrog 150 do 200 dolarjev.

Vprašati na:

The Novelty-Company in Valkenburg Limburg (Holland).

J. STJEPUŠIN
ZAGREB, JURJEVSKA 57
prip. roca

boljše tamburice, strune, partiture, šole in ostale potrebščine za vsa glasbila

Odlikovan na pariški izložbi

Ceniki franco

Ko je smrčaj opravil delo, je šel po suknič, da odide na pošto. Prestrašil pa se je, videč, da je njegova prošnja vsa oblizana in raztrgana. Jezno je zarobantil ter jo vrgel v kot za mizo, da jo prepíše, kadar ne bo imel drugega opravila.

Čez nekaj dni jo je našla njegova žena, pričana, da je dospela prošnja že rešena iz davkarije. «Hitro gre, hitro!» je hvatila uradno poslovanje. «Pa še skozi koliko rok je morala iti, da je tako razdejana!»

LJUBLJANSKI VELESEJEM

OD 1. DO 10. SEPTEMBRA.

Kmetijska razstava. Kmetijski pridelki, stroji!

Posebnost: V nedeljo dne 9. septembra:

Razstava plemenske goveje živine.

(Vse pasme Slovenije, 150 glav.)

Tekma slovenskih harmonikarjev.

Nastopi preko 60 harmonikarjev. Lepo nagrade.

Sijajno zabavišče.

209

Polovična vožnja.

60 milijonov dinarjev

PODPORE ima pričakovati Slovenija (ljubljska in mariborska oblast) po svojih članih „Ljudske samopomoči“ v Mariboru, ko bo štelo društvo 10.000 članov, katero število bo kmalu doseženo. Kdor se torej ni član tega prekoristnega društva, naj zahteva še danes brezplačno pristopno izjavo.

„Ljudska samopomoč“ v Mariboru, Aleksandrova cesta 45.

V Kanado

CANADIAN PACIFIC

Med 20. junijem in 5. avgustom za poljske delavce, služkinje in družine poljedelcev.

Samo 4 dni na odprtem morju. Najhitrejša in najboljša zveza preko Hamburga, Antwerpena in Cherbourga z glasovitimi parobrodi na dvojni vijake. Odbod vsako nedeljo. — Informacije glede vozniš cen, vizuma, prtljage in predpisov vseljevanja v Kanado in USA daje:

Canadian Pacific, zast. za Slovenijo JOSIP ZIDAR, Ljubljana IV, Wilsonova (Dunajska) c. 31.

Ali se želite osvoboditi revmatizma in protina?

Trganje, zbadajoče bolečine v udih in členkih, oteklina členkov, pohabljeni noge in roke, zbadanja, trganje v raznih delih telesa, da celo slabost oči so večsili posledice bolečin vsled revmatizma in prehlajenja, ki se morajo odstraniti, ker bi bolezen v.dnu bolj in bolj napredovala.

Jaz Vam nudim

zdravilno pijačo, ki Vam razkruja sečno kislino, pomaga pri prebavi in čiščenju. Ni to kakšno univerzalno sredstvo ali skrivnostno zdravilo, ampak zdravilo, ki ga je dala dobra mati narava za dobrobit bolnega človeštva.

Vsakemu brezplačno za poskušnjo.

Pišite mi takoj in dobili boste iz mojih skladišč, ki so po vseh državah, popolnoma brezplačno in franco eno steklenico za poskušnjo obenem z navodilom in poučno razpravo, tako se boste mogli sami prepričati o tem neškodljivem sredstvu in njegovem delovanju.

August Märzke, Berlin - Wilmersdorf, Bruchsalerstrasse Nr. 5. Abt. 21.

218